

142. [(*)] ప్రజలలోని కొందరు మూడ జనులు ఇలా అంటారు: "వీరిని (ముస్లింలను) ఇంత వరకు వీరు అనుసరిస్తూ వచ్చిన, ఖిల్జా నుండి త్రిప్పింది ఏమిటి?"⁹⁵ వారితో ఇలా అను: "తూర్పు మరియు పడమరలు అల్లాహ్ కే చెందినవి. ఆయన తాను కోరిన వారికి బుజు మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు."

143. మరియు మీరు ప్రజలకు సాక్షులుగా ఉండటానికి మరియు సందేశ హారుడు (ముహమ్మద్) మీకు సాక్షిగా ఉండటానికి⁹⁶ మేము, మిమ్మల్ని ఒక మధ్యస్థ (ఉత్తమ మరియు న్యాయశీలమైన) సమాజంగా చేశాము. మరియు ఎవరు సందేశహారుణ్ణి అనుసరిస్తారో మరియు ఎవరు తమ మడమల మీద వెను దిరిగి పోతారో అనేది పరిశీలించ దానికి, నీవు పూర్వం అనుసరించే ఖిల్జా (బైతుల్ మజ్లిస్)ను, ఖిల్జాగా చేసి ఉన్నాము. మరియు ఇది వాస్తవ వానికి అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వం చూపినవారికి తప్ప, ఇతరులకు భారమైనది. మరియు అల్లాహ్ మీ విశ్వాసాన్ని

95) మహ్ ప్రవక్త (స'అస) మదీనాకు వలస పోయిన తరువాత 16,17 నెలలు బైతుల్ మజ్లిస్ వైపునకు ముఖం చేసి నమాజ్ చేసే వారు. కాని అతని కోరిక క'అబహ్ (మక్కా) వైపుకు మాత్రమే ముఖం చేసి నమాజ్ చేయాలని ఉండేది. ఇదే ఇబ్రాహీమ్ (అ.స.) యొక్క ఖిల్జా కూడాను. మహ్ ప్రవక్త (స'అస) దీనికై ఎన్నోసార్లు అల్లాహ్ (సు.త)ను ప్రార్థించారు. చివరకు అల్లాహ్ (సు.త) ఖిల్జాను మార్చమని మహ్ ప్రవక్త (స'అస)కు ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. అప్పుడు అవిశ్వాసులు ఈ విధంగా అన్నారు.

96) చూ. 22:78 మరియు స.బు. పు.6, హ. నం.14. మధ్యస్థ సమాజం అంటే, ఇస్లాంకు ముందున్న మతస్థులలో కొందరు ఆత్మశుద్ధిని వదిలి దేహాన్నే పోషించుకుంటూ పశుస్థాయిలై ఉండేవారు. వారు యూదులు మొదలైన వారు. మరి కొందరు దేహాన్ని హింసించు కుంటూ అనేక బాదలు పడి, సంసారాన్ని వదిలి అడవులలో నివసిస్తూ ఆత్మశుద్ధిని గురించి కృషిచేసేవారు. ఈ రెండు మార్గాలకు మధ్య ఇహాపరాలను, దేహాన్ని ఆత్మ శుద్ధిని అనుసరించేవారు శ్రేష్టులు. ఇదే ఇస్లాం బోధన, ఉత్తమమైన మధ్యస్థ మార్గము.

(బైతుల్-మజ్లిస్ వైపునకు చేసిన నమాజులను) ఎన్నడూ వ్యధా చేయదు.⁹⁷ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రజల పట్ల కనికరుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

144. (ఓ ప్రవక్తా!) వాస్తవానికి మేము, నీవు పలుమార్లు నీ ముఖాన్ని ఆకాశం వైపునకు ఎత్తడం చూశాము. కావున మేము నిన్ను నీవు కోరిన ఖిల్జావైపునకు త్రిప్పుతున్నాము. కావున నీవు మస్జిద్ అల్-హరామ్ వైపునకు నీ ముఖాన్ని త్రిప్పుకో! ఇకపై మీరంతా ఎక్కడ ఉన్నా సరే (నమాజ్ చేసేటప్పుడు), మీ ముఖాలను ఆ వైపునకే త్రిప్పుకోండి. మరియు నిశ్చయంగా, గ్రంథం గలవారికి ఇది తమ ప్రభువు తరఫునుండి వచ్చిన సత్యమని బాగా తెలుసు.⁹⁸ మరియు అల్లాహ్ వారి కర్మల గురించి నిర్ణయంగా లేదు.

145. మరియు నీవు గ్రంథప్రజలకు ఎన్ని సూచనలు (ఆయాత్) చూపినా, వారు నీ ఖిల్జాను అనుసరించరు. మరియు నీవు కూడా వారి ఖిల్జాను అనుసరించలేవు. మరియు వారిలో ఒక వర్గంవారు, మరొక వర్గంవారి ఖిల్జాను అనుసరించరు.⁹⁹ మరియు నీవు ఈ జ్ఞానం పొందిన తరువాత కూడా వారి మనోవాంఛలను అనుసరిస్తే! నిశ్చయంగా, నీవు దుర్మార్గులలో చేరిన వాడవుతావు.

146. మేము గ్రంథాన్ని ప్రసాదించిన వారు తమ కుమారులను వివిధంగా గుర్తిస్తారో ఇతనిని (ముహమ్మద్) కూడా ఆవిధంగా గుర్తిస్తారు. మరియు వాస్తవానికి వారిలోని ఒకవర్గం వారు

97) ఇక్కడ దీని అర్థం: ఇంతవరకు ముహమ్మద్ (స'అస) మరియు అతని అనుచరులు (ర'ది.అన్బియీ) బైతుల్ మజ్లిస్ వైపునకు ముఖం చేసి, చేసిన నమాజులు వర్ణంకావు. వాటి ప్రతిఫలం పూర్తిగా ఇవ్వబడుతుంది.

98) పూర్వ గ్రంథాలలో మక్కాలోని క'అబహ్ యే చివరి ప్రవక్త యొక్క ఖిల్జా కాగలదని పేర్కొన బడింది. వారికిది తెలిసి కూడా అసూయ వల్ల వారిలా ముస్లింలతో వాదులాడారు.

99) యూదుల ఖిల్జా బైతుల్ మజ్లిస్ కు పడమర దిక్కులో ఉన్న 'బండ' మరియు క్రైస్తవుల ఖిల్జా బైతుల్ మజ్లిస్ కు తూర్పు దిక్కులో ఉంది. చూ. 2:115, 142, 177.

తెలిసికూడా సత్యాన్ని దాస్తున్నారు.¹⁰⁰

147. (నిస్సందేహంగా!) ఇది నీ ప్రభువు తరపునుండి వచ్చిన సత్యం. కావున నీవు సందేహించేవారిలో ఏమాత్రం చేరకు!

148. మరియు ప్రతి ఒక (సంఘం) ఒక దిశ వైపునకు ముఖం త్రిప్పుతుంది.¹⁰¹ కావున మీరు మంచిపనులు చేయటానికి త్వరపడండి. మీరెక్కడున్నా సరే, అల్లాహ్ మీఅందరినీ (తీర్పు దిననాడు తన సన్నిధిలోకి) రప్పిస్తాడు. నిశ్చయంగా! అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

149. మరియు నీవు ఎక్కడికి బయలు దేరినా సరే! నీ ముఖాన్ని (సమాజ్‌లో) మస్జిద్ అల్-హరామ్ వైపునకే త్రిప్పుకో. మరియు నిశ్చయంగా, ఇది నీ ప్రభువు తరపునుండి వచ్చిన సత్యం. మరియు అల్లాహ్ మీ కర్మల పట్ల నిర్లక్ష్యంగా లేడు.

150. మరియు నీవు ఎక్కడికి బయలు దేరినా సరే! నీ ముఖాన్ని (సమాజ్‌లో) మస్జిద్ అల్-హరామ్ వైపునకే త్రిప్పుకో. మరియు మీరెక్కడున్నా సరే, మీ ముఖాలను దాని వైపునకే త్రిప్పుకోండి. దీని వల్ల మీకు వ్యతిరేకంగా వాదించటానికి ప్రజలకు అవకాశం దొరుకదు. కాని వారిలో దుర్మార్గులైన వారు (ఎలాంటి పరిస్థితుల లోనూ ఉరుకోరు) అందుకని వారికి భయ పడకండి, నాకే భయ పడండి! మరియు ఈ విధంగా నేను మీపై నా అనుగ్రహాన్ని పూర్తి చేయటానికి. మరియు బహుశా, ఈ విధంగా వైనా మీరు మార్గదర్శకత్వం పొందవచ్చు!

151. ఈ విధంగా మేము మీ వారిలో నుండియే మా సూచనలను మీ ఎదుట విని పించటానికి మరియు మిమ్మల్ని సంస్కరించ

100) మక్కాలోని క'అబహ్, ఇబ్రాహీమ్ (అ.స.) యొక్క ఖిల్జాగా ఉండేది. చూ. ఖు. 61:6.

101) చూ. 5:48. అల్లాహ్ (సు.త.) మానవులకు మంచిచెడులను సూచించి, వాటి వ్యత్యాసాన్ని చూపి, వాటి ఫలితాలను కూడా స్పష్టం చేశాడు. కావున ప్రతివాడు తాను ఎన్నుకున్న మార్గానికి బాధ్యతవహించి దానికి తగిన ఫలితాన్ని అనుభవిస్తాడు. వారికి ఎలాంటి అన్యాయం జరగదు.

టానికి మరియు మీకు గ్రంథాన్ని మరియు వివేకాన్ని బోధించటానికి మరియు మీకు తెలియని విషయాలు నేర్పటానికి - ఒక ప్రవక్త (ముహమ్మద్)ను మీ వద్దకు పంపాము.

152. కావున మీరు నన్నే స్మరించండి, నేను కూడా మిమ్మల్ని జ్ఞాపకం ఉండు కుంటాను. మరియు నాకు కృతజ్ఞులై ఉండండి మరియు నాకు కృతఘ్నులు కాకండి.¹⁰²

153. ఓ విశ్వాసులారా! సహనం మరియు నమాజ్ ద్వారా సహాయం అర్జించండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సహనంగలవారితో ఉంటాడు.¹⁰³

154. మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడిన వారిని 'మృతులు' అనకండి!¹⁰⁴ వాస్తవ వానికి వారు సజీవులు. కాని మీరది గ్రహించ జాలరు.

155. మరియు నిశ్చయంగా మేము, మిమ్మల్ని భయప్రమాదాలకు, ఆకలి బాధలకు, ధన, ప్రాణ, ఫల (ఆదాయాల) నష్టానికి గురిచేసి పరీక్షిస్తాము. మరియు (ఇలాంటి పరిస్థితులలో) మనస్థిర్యంతో ఉండేవారికి శుభవార్తనివ్వ.

156. ఎవరైతే విపత్కరమైన పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు: "నిశ్చయంగా మేము అల్లాహ్‌తో చెందినవారము! మరియు మేము ఆయన వైపునకే మరలిపోతాము!" అని అంటారో!

157. అలాంటి వారికి వారి ప్రభువునుండి అనుగ్రహాలు¹⁰⁵ మరియు కరుణ ఉంటాయి. మరియు వారే సన్మార్గంపొందినవారు.¹⁰⁶ (1/8)

102) చూ. ఖు.14:7. 'స. బు. పు. 8, 'హ. నం. 415; పు. 9, 'హ. నం. 502.

103) మంచి విశ్వాసి సంతోషం కలిగినప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.)కు కృతజ్ఞుడై ఉంటాడు మరియు బాధలో ఉన్నప్పుడు సహనం వహిస్తాడు. (స. ము. 'హ.నం. 2999).

104) అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గంలో జిహాద్ (ధర్మ పోరాటం) చేసి చంపబడిన వారు మృతులు కారు. వారు అల్లాహ్ (సు.త.) సన్నిధిలో సజీవులుగా ఉంటారు. చూడండి, 3:169.

105) 'సలవాతున్: అంటే blessings, benedictions, అనుగ్రహాలు, ఆశీర్వాదాలు, దీవనలు, వరాలు మరియు శుభకాంక్షలు అనే అర్థాలున్నాయి.

106) నష్టం కలిగినప్పుడు: "ఇన్నా లిల్లాహి వ

158. నిశ్చయంగా, 'సఫా మరియు మర్వాలు అల్లాహ్ దూపిన చిహ్నాలు.¹⁰⁷ కావున ఎవడు (క'అబహ్) గృహానికి 'హజ్జ్ లోక 'ఉస్త్రా కొరకు పోతాడో,¹⁰⁸ అతడు ఈ రెంటి మధ్య పదార్థ

ఇన్నా ఇల్లహీ రాజి'ఉన్." మరియు, "అల్లాహుమ్మ అజర్బీ ఫీ ము'సీబతీ, వ అ'ఖలీఫీలీ ఖైరమ్మిన్హా." చదవాలి, (స. ము. 'హ.నం. 918).

107) 'సఫా-మర్వాలు మక్కాలో క'అబహ్ కు కొంత దూరంలో ఉన్న చిన్న గుట్ట. 'హజ్జ్ లోక 'ఉస్త్రా చేసేవారు క'అబహ్ దుట్టు ఏడు ప్రదక్షిణలు ('తహాఫ్) చేసిన తరువాత 'సఫా - మర్వా గుట్టల మధ్య ఏడు సార్లు పదార్థ (స'యా) చేయాలి. ఇది తప్పకుండా చేయాలి (హజిబ్). ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) భార్య - ఇస్మా'యిల్ ('అ.స.) యొక్క తల్లి - అయిన సయ్యిదా హాజర్, ఇస్మా'యిల్ ('అ.స.)ను కాబా దగ్గర పరుండబెట్టి, నీటి కొరకు ఈ రెండుగుట్టలమధ్య పరుగెత్తుతూ, తన కుమారుణ్ణి ఈ గుట్టలెక్కో చూసింది. అదే కార్యాన్ని అల్లాహ్ (సు.త.) ముస్లింలకు 'హజ్జ్ లోక 'ఉస్త్రా చేసేటప్పుడు, ఆచరించ మని ఆజ్ఞాపించాడు. ఇవే కాకుండా 'హజ్జ్ చేసే వారి కొరకు ఇతర ఆచారాలు అంటే బలి (ఖుర్బానీ) ఇవ్వటం, మీనాలోని మూడు జమరాతల మీద ప్రతిదానిపై ఏడేసి గులక రాళ్ళు రువ్వటం, మొదలైనవి ఉన్నాయి. సయ్యిదా హాజర్ యొక్క ప్రార్థనను అంగీకరించి అల్లాహ్ (సు.త.) ఇస్మా'యిల్ ('అ.స.) కాళ్ళ దగ్గర 'జమ్ 'జమ్ నీటి బుగ్గను పుట్టించాడు. అందులో ఈనాటివరకు నీళ్ళు పుచ్చులంగా ఉన్నాయి. ఖైతుల్లాహ్ ను సందర్శించే వారు ఈ నీటిని త్రాగి, అల్లాహ్ (సు.త.)కు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తారు. ఇంకా అక్కడ తమ కొరికల పూర్తికై, పాపవిమోచనకై, ఉత్తమ ప్రతి ఫలాలకై అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థిస్తారు.

108) 'హజ్జ్ అంటే జులీహజ్జ్ నెలలో 8-13 తేదీల వరకు క'అబహ్, మీనా, 'అరఫాత్ మరియు ము'బ్లలిఫాలను సందర్శించటం.

'ఉస్త్రా అంటే ఈ తేదీలలో కాక ఇతర కాలంలో ఎప్పుడైనా క'అబహ్ ను దర్శించటం. (చూడండి, 14:37). 'ఉస్త్రా చేయదలుచు కున్న వారు: 'హరమ్ సరిహద్దు బయటి నుండి (మీఖాత్ బయట ఉండేవారు మీఖాత్ నుండి) 'ఉస్త్రా డీక్ష (నియ్యతీతో, ఇ'హ్రామ్ దరించి, క'అబహ్ దుట్టు ఏడు ప్రదక్షిణలు చేసి, తరువాత

(స'యా) చేస్తే, అతనికి ఎట్టి దోషం లేదు. మరియు ఎవడైనా స్వేచ్ఛా పూర్వకంగా మంచికార్యం చేస్తే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కృతజ్ఞతలను ఆమోదించేవాడు,¹⁰⁹ సర్వజ్ఞుడు.

159. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే మేము అవతరింపజేసిన స్పష్టమైన బోధనలను, మార్గదర్శకత్వాలను - ప్రజల కొరకు దివ్య గ్రంథంలో స్పష్ట పరచిన పేదప కూడా - దాచుతారో! వారిని అల్లాహ్ తప్పక శపిస్తాడు (బహిష్కరిస్తాడు). మరియు శపించగలవారు కూడా వారిని శపిస్తారు.¹¹⁰

160. కాని ఎవరైతే పశ్చాత్తాపపడతారో మరియు తమ నడవడికను సంస్కరించు కుంటారో మరియు సత్యాన్ని వెల్లడిస్తారో, అలాంటి వారి పశ్చాత్తాపాన్ని నేను అంగీకరిస్తాను. మరియు నేను మాత్రమే పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించేవాడను,¹¹¹ అపార కరుణా ప్రదాతను.

'సఫా-మర్వాలు మధ్య ఏడు సార్లు పదార్థ చేసి, ఆ తరువాత శిరోముండనం చేయించుకొని, ఇ'హ్రామ్ విడుస్తారు. మీఖాత్ మరియు 'హరమ్ సరిహద్దులను మహా ప్రవక్త ('అస) సూచించారు.

109) ఫాకీరున్ (అప్-షకారు-36): *The Appreciative*, కృతజ్ఞతలను ఆమోదించే వాడు. One who approves or Rewards or Forgives much or largely, అంగీక రించే, ఆదరించే, విలువనిచ్చేవాడు. తన దాసుల మంచి కార్యాలకు అమితంగా ప్రతి ఫలమిచ్చేవాడు. యోగ్యతను గుర్తించే, పరిగణించేవాడు. అప్-షకారుకు చూడండి, 4:147. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

110) ఇబ్నై అబ్బాస్ ('ర.ది.అ.) కథనం: ఈ ఆయత్లో - తొరాత్ గ్రంథంలో దైవప్రవక్త ('అస) గురించి వచ్చిన స్పష్టమైన సూచనలను యూదులు మరియు క్రైస్తవులు దాచిన విషయం గురించి చెప్పబడింది. (అబూ-దావూద్, మరియు సునన్ తి. 'హ. నం. 651).

111) అత్-తవ్యాబు (80): *The Oft-Returning*. తన దాసుని పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించే వాడు, స్వీకరించే, కటాక్షించే, మన్నించే వాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

161. నిశ్చయంగా ఎవరైతే సత్య తిరస్కారులై, ఆ తిరస్కారంలోనే మృతి చెందు తారో, అలాంటివారిపై అల్లాహ్ యొక్క శాపం (బహిష్కారం) ఉంటుంది మరియు దేవదూతల మరియు సర్వ మానవుల యొక్క శాపముంటుంది.

162. అందులో (ఆ శాపగ్రస్త స్థితిలోనే నరకంలో) వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. వారి శిక్షను తగ్గించటం కానీ మరియు వారికి మళ్ళీ వ్యవధి ఇవ్వటం కానీ జరుగదు.

163. మరియు మీ ఆరాధ్యదైవం కేవలం ఆ అద్వితీయుడు¹¹² (అల్లాహ్) మాత్రమే. ఆయన తప్ప! మరొక ఆరాధ్యదేవుడు లేడు, అనంత కరుణామయుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

164. నిశ్చయంగా, భూమ్యాకాశాల సృష్టిలోనూ, రేయింబవళ్ళ మార్పులోనూ, ప్రజలకు ఉపయోగకరమైన వాటిని తీసుకొని, సముద్రంలో పయనించే ఓడలలోనూ మరియు అల్లాహ్ ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించి దాని ద్వారా నిర్ణీతమైన భూమికి ప్రాణం పోసి, అందులో వివిధరకాల జీవరాసులను వర్షిల్లజేయటంలోనూ; మరియు వాయువులు మరియు మేఘాలు, భూమ్యాకాశాల మధ్య నియమబద్ధంగాచేసే సంచారాలమార్పులోనూ బుద్ధిమంతులకు ఎన్నో సందేశాలు లున్నాయి.¹¹³

112) అల్-వా'హిద్ (67): *The One, అద్వితీయుడు*. The Sole. ఒకే ఒక్కడు, ఏకైకుడు. చూడండి, 2:133, 12:39.

113) ఈ ఆయత్లో అల్లాహ్ (సు.త.) సృష్టించి, నడిపిస్తున్న ప్రకృతి నియమాలను గురించి వివరించడమైనది. (1) భూమ్యాకాశాల సృష్టి, (2) రాత్రి-బవళ్ళు ఒకదాని తరువాత ఒకటి రావటం మరియు వాటి కాలాలలో హెచ్చు తగ్గులు, (3) సముద్రాలలో నావలు ఎంతో భారాన్ని తీసుకొని పయనించటం, (4) వర్షం కురిసి జీవంలేని భూమికి జీవమివ్వటం, (5) వివిధ రకాల జీవరాసుల సృష్టి, (6) చల్లని, పెచ్చని వివిధ దిక్కుల నుండి వీచే గాలి, (7) అల్లాహ్ (సు.త.) తాను కోరిన చోట వర్షం కురిపించటానికి, తనకు నియమ బద్ధులుగా సృష్టించిన మేఘాలు; వీటన్నిటిలో బుద్ధిమంతులకు ఎన్నో సూచనలు లున్నాయి. ఈ కార్యాలలో ఆయనకు మరెవ్వరూ

165. అయినా ఈ మానవులలో కొందరు ఇతరులను, అల్లాహ్ కు సాటిగా కల్పించుకుని, అల్లాహ్ ను ప్రేమించవలసిన విధంగా వారిని ప్రేమిస్తారు. కాని విశ్వాసులు అందరికంటే అత్యధికంగా అల్లాహ్ నే ప్రేమిస్తారు. మరియు ఈ దుర్మార్గంచేస్తున్నారూ ప్రత్యక్షంగా చూడ గలిగితే! ఆ శిక్షను చూసినప్పుడు, వారు నిశ్చయంగా, సర్వశక్తి కేవలం అల్లాహ్ కే చెందు తుంది. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ చాలా కఠినంగా శిక్షించేవాడు, (అని తెలుసు కునే వారు).¹¹⁴

166. అప్పుడు (ఆ రోజు) వారు (ఆ సాటిగా కల్పించబడిన వారు) తమను అనుసరించిన వారితో తమకు ఎలాంటి సంబంధం లేదంటారు. మరియు వారంతా తమశిక్షను చూసు కుంటారు. మరియు వారి మధ్య ఉన్న సంబంధాలన్నీ తెగిపోతాయి.

167. మరియు ఆ అనుసరించిన వారు అంటారు: "మాకు ప్రపంచ జీవితంలోకి మళ్ళీ తిరిగిపోయే అవకాశం లభిస్తే - వీరు ఈ రోజు మమ్మల్ని త్యజించినట్లు - మేము కూడా వీరిని త్యజిస్తాము!" ఈ విధంగా (ప్రపంచంలో) వారు చేసిన కర్మలను అల్లాహ్ వారికి చూపించి నప్పుడు, అది వారికి ఎంతో బాధా కరంగా ఉంటుంది. కాని వారు నరకాగ్ని నుండి ఏ విధంగానూ బయటపడలేరు.

168. ఓప్రజలారా! భూమిలోనున్న ధర్మ సమ్మతమైన పరిశుద్ధమైనవాటినే తినండి. మరియు పైతాన్ అడుగుజాడలను అనుసరించండి. నిశ్చయంగా, అతడు మీకు బహిరంగ శత్రువు.

169. నిశ్చయంగా, అతడు (పైతాన్) మిమ్మల్ని దుష్కార్యాల మరియు అశ్శీలమైన పనులు చేయటానికి మరియు అల్లాహ్ ను గురించి మీకు తెలియని మాటలు పలుకటానికి ప్రేరేపిస్తుంటాడు.

భాగ-స్వాములు లేరనెది కూడా వ్యక్తమౌతోంది. ఎందుకంటే ఎవరైనా ఆయనకు భాగ-స్వాములుంటే ఈ సృష్టిలో అల్లకల్లోలం చెలరేగి ఉండేది.

114) చూడండి, 39:45, 29:65, 17:67 మరియు 7. బు'ఖారీ, పుస్తకం-6, 'హదీస్' నం. 24.

170. మరియు వారితో: "అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన వాటిని (ఆదేశాలను) అనుసరించండి!" అని అన్నప్పుడు. వారు: "అలా కాదు, మేము మా తండ్రితాతలు అవలంబిస్తూ వచ్చిన పద్ధతినే అనుసరిస్తాము." అని సమాధానమిస్తారు. ఏమీ? వారి తండ్రి తాతలు ఎలాంటి జ్ఞానంలేని వారైనప్పటికీనీ మరియు సన్మార్గం పొందని వారు అయినప్పటికీనీ, (వీరు, వారినే అనుసరిస్తారా)?

171. మరియు సత్య తిరస్కారుల ఉపమానం, వాటి (ఆ పశువుల) వలే ఉంది; అవి అతడి (కాపరి) అరుపులు వింటాయే (కానీ ఏమీ అర్థం చేసుకోలేవు), అరుపులు మరియు కేకలు వినడం తప్ప, వారు చెవిటి వారు, మూగ వారు మరియు గ్రుడ్డివారు, కాబట్టి వారు ఏమీ అర్థం చేసుకోలేరు!¹¹⁵

172. ఓ విశ్వాసులారా! మీరు నిజంగానే కేవలం ఆయన(అల్లాహ్)నే ఆరాధించేవారు అయితే; మేము మీకు జీవనోపాధిగా ఇచ్చిన పరిశుద్ధమైన (ధర్మసమ్మతమైన) వస్తువులనే తినండి మరియు అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు తెలుపండి.¹¹⁶

173. నిశ్చయంగా, ఆయన మీ కొరకు చచ్చిన జంతువు, రక్తం, పందిమాంసం మరియు అల్లాహ్ తప్ప ఇతరుల కొరకు జిబ్బోహ్ చేయబడిన దానిని (తినటాన్ని) నిషేధించి ఉన్నాడు.¹¹⁷ కాని ఎవరైనా గత్యంతరంలేక, దుర్బితితో కాకుండా, హద్దు మీరకుండా (తిన్నట్లైతే) అట్టి వానిపై ఎలాంటి దోషం లేదు!¹¹⁸

115) అంటే ఈ సత్యతిరస్కారులు, సత్యధర్మం యొక్క పేలుపు విన్నా దానిని అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నారు. ఏవిధంగానైతే పశువులు - వాటి కాపరి యొక్క కేకలను - అర్థం చేసుకోలేవు!

116) 'సహీహ్ బుఖారీ, పుస్తకం-1, 'హ. నం. 49.

117) ఈ 'హరాం చేయబడిన విషయాలు ఇంకా మూడు చోట్లలో పేర్కొనబడ్డాయి. చూ. 5:3, 6:145, 16:115.

118) ఈ నాలుగు గాక 'హదీస్' లో 'హరామ్ గా పేర్కొనబడినవి ఇవి: (1) గోళ్ళతో వేటాడి చంపే మృగాలు, (2) తమ గోళ్ళతో వేటాడి పక్షులు, (3) గాడిద, కుక్క మొదలైనవి. ఇంకా వివరాలకు చూడండి, 5:3. 'హదీస్' లో మరణించిన చేప

నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు,¹¹⁹ అపార కరుణాప్రుదాత.

174. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే అల్లాహ్ గ్రంథంలో అవతరింపజేసిన సందేశాలను దాచి, దానికి బదులుగా అల్పలాభం పొందు తారో, అలాంటి వారు తమకడుపులను కేవలం అగ్నితో నింపుకుంటున్నారు మరియు అల్లాహ్ పునరుత్థాన దినమున వారితో మాట్లాడడు మరియు వారిని శుద్ధపరచడు మరియు వారికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

175. ఇలాంటివారే సన్మార్గానికి బదులుగా దుర్మార్గాన్ని మరియు క్షమాపణకు బదులుగా శిక్షను ఎన్నుకున్నవారు. ఎంత సహనముంది వీరికి, నరకాగ్ని శిక్షను భరించటానికి!

176. ఇదంతా ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఈ గ్రంథాన్ని సత్యంతో అవతరింపజేశాడు. మరియు నిశ్చయంగా, ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్) గురించి భిన్నాభిప్రాయాలు గల వారు, ఘోర అంతఃకలహంలో ఉన్నారు!¹²⁰ (1/4)

'హాలాల్ గా పరిగణించబడింది. అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప, ఇతరులను సంతృప్తి పరచటానికి వారి పేరున ఒక పశువును జిబ్బోహ్ చేయటం - జిబ్బోహ్ చేసేటప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) పేరు తీసుకున్నా - వారి సంకల్పం (నియత్రీ) అల్లాహ్ (సు.త.) కాక, ప్రత్యేక మైన వేరే ఇతరుణ్ణి సంతోషింపజేయటానికైతే, అలాంటి దానిని తినటం కూడా 'హరామ్. అంతేగాక అల్లాహ్ యేతరులకు అర్పించబడినది. (నబ'ద్ నియాజ్ చడావా చేసింది) ఏదైనా తినటం కూడా 'హరామ్. ('సహీహ్ అల్-జామి, అస్స'గీర్ వ జ్యాదతహు, అల్బానీ పు.2 పేజీ-1024).

119) అల్-గఫూరు (35) : *The Forgiver*. క్షమించే వాడు. Most Forgiving, పాపాలను ఎక్కువగా క్షమించేవాడు. అల్-గఫూరు (15): *The Oft-Forgiving*, క్షమాశీలుడు. చూడండి, 20:82. అల్-గఫూరు మరియు అల్-గఫూరు అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు. చూడండి, 40:3. అల్-గాఫీర్: క్షమాగుణ పరిపూర్ణుడు.

120) వంకర అక్షరాలలో ఉన్నదాని తాత్పర్యం ఈ విధంగా కూడా ఉంది: "తమ విరేధంలో సత్యం నుండి చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు."

177. వినయ విధేయత (ధర్మ నిష్ఠా పరత్వం)¹²¹ అంటే మీరు మీ ముఖాలను తూర్పు దిక్కునకో, లేక పడమర దిక్కునకో చేయటం కాదు.¹²² కాని వినయ విధేయత (ధర్మనిష్ఠాపరత్వం) అంటే, అల్లాహ్ ను, అంతిమ దినాన్ని, దేవదూతలను, ప్రతి దివ్యగ్రంథాన్ని మరియు ప్రవక్తలను హృదయ పూర్వకంగా విశ్వసించడం; మరియు ధనంపై ప్రేమ కలిగి వుండి కూడా, దానిని బంధువుల కొరకు అనాధుల కొరకు, యాచించని పేదల¹²³ కొరకు, బాటసారులకొరకు, యాచకులకొరకు మరియు బానిసలను¹²⁴ విడిపించడానికి వ్యయ పరచడం. మరియు నమాజ్ ను స్థాపించడం, 'జకాత్ ఇవ్వడం మరియు వాగ్దానం చేసి నప్పుడు తమ వాగ్దానాన్ని పూర్తి చేయడం. మరియు దురవస్థలో మరియు ఆపత్కాలాలలో మరియు యుద్ధ సమయాలలో స్తైర్యం కలిగి ఉండటం. ఇలాంటి వారే సత్యవంతులు మరియు ఇలాంటి

121) అల్-బిద్రు: Piety, to act well, virtue, అంటే ధర్మ ఆచరణ, ధర్మనిష్ఠాపరత్వం, దైవభక్తి, నీతిపరత్వం, పుణ్యం అనే అర్థాలన్నాయి.

122) చూ. అల్-బఖరహ్ 2:145, వ్యా. 99. దీని ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశాన్ని శిరసావహించి, విశ్వాసులందరూ, వారు ప్రపంచంలో ఎక్కడున్నా, ఎల్లప్పుడూ ఒకే ఒక్క ఖిల్లా (క'అబహ్) అయిన మక్కా ముకర్రమా వైపునకు మాత్రమే అభిముఖులై నమాజ్ చేయాలి.

123) మసాకీన్, మిస్కీన్ (ఏ.వ.): ఆదాయం ఉన్నా అది వారి నిత్యావసరాలకు సరిపోని వారు. ఇలాంటి వారు తమ ఆత్మాభిమానం వల్ల యాచించటానికి ఇష్టపడరు. పుఖరా: ఏమీ ఆదాయం లేక గత్యంతరం లేక భిక్షమడిగేవారు.

124) ఖుర్ఆన్ అవతరింపజేయబడే కాలంలో బానిసత్వం, బానిసలను కొనటం, అమ్మటం ఎంతో ఎక్కువగా ఉండేది. ఇస్లాం ధర్మం యొక్క ముఖ్య లక్ష్యాలలో ఒకటి ఇలాంటి బానిసత్వాన్ని రూపు మాపటం. కేవలం ధర్మయుద్ధభైదీలను మాత్రమే ఇస్లాం చట్టప్రకారం బానిసలుగా ఉంచుకోవచ్చు. చూడండి, 8:67. ఖుర్ఆన్ లో బానిసలను విడిపించటం పుణ్య కార్యమని ఎన్నోచోట్లలో పేర్కొనబడింది. చూ. 4:92, 5:89, 58:3.

వారే దైవభీతి గలవారు.

178. ఓ విశ్వాసులారా! హత్య విషయంలో మీ కొరకు న్యాయప్రతీకారం (ఖి'సాస్) నిర్ణయించబడింది. ఆ హత్య చేసిన వాడు, స్వచ్ఛ గలవాడైతే ఆ స్వచ్ఛపరుణ్ణి, బానిస అయితే ఆ బానిసను, స్త్రీ అయితే ఆ స్త్రీని (వధించాలి),¹²⁵ ఒకవేళ హతని నోదరులు (కుటుంబీకులు) హంతకుణ్ణి కనికరించదలీస్తే, ధర్మయుక్తంగా రక్షకుల్యనిర్ణయం జరగాలి.¹²⁶ హంతకుడు రక్షణనాన్ని, ఉత్తమ రీతిలో అతనికి చెల్లించాలి. ఇది మీ ప్రభువు తరపు నుండి మీకు లభించే సౌకర్యం, కారుణ్యం. దీని తర్వాత కూడా ఈ హద్దును అతిక్రమించే వానికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

179. ఓ బుద్ధిమంతులారా! న్యాయ ప్రతీకారం (ఖి'సాస్)లో మీకు ప్రాణరక్షణ ఉంది, దీనివల్ల మీరు దైవభీతి గలవారు అవుతారు.¹²⁷

180. మీలో ఎవరికైనా మరణకాలం సమీపించినప్పుడు అతడు ఆస్తిపాస్తులుగలవాడైతే అతడు తన తల్లిదండ్రుల కొరకు మరియు సమీపబంధువుల కొరకు ధర్మ సమ్మతమైన మరణశాసనం (వీలునామా) వ్రాయాలి.¹²⁸ ఇది

125) ఇది ఇస్లాంకు ముందు అరబ్బులలో ఉన్న దురాచారాన్ని ఖండిస్తోంది. వారు ఒక మగ హంతకునికి బదులుగా - అతని కుటుంబంలో అనేక మంది మగవారిని, ఒక స్త్రీ హంతకునికి బదులుగా ఆమె కుటుంబంలోని పురుషుణ్ణి, లేక ఒక బానిస హంతకునికి బదులుగా ఒక స్వతంత్ర పురుషుణ్ణి - హత్యచేసేవారు.

126) చూడండి, 55:60.

127) హత్యచేయగోరేవానికి మొదటి నుంచే వాడు కూడా మరణశిక్షకు గురిఅయ్యే శాసనముందని తెలిస్తే! వాడు ఎన్నడూ హత్యకు పూనుకోడు. ఈ విధమైన న్యాయ ప్రతీకారం వల్ల రాజ్యంలో శాంతి సుఖాలు వర్ధిల్లుతాయి. ఉదా: ఇప్పుడు స'ఉదీ 'అరేబియాలో ఉన్న స్థితి.

128) ఆస్తుల పంపక విషయానికై చూడండి, 4:11-12, ఈ ఆయత్ వాటికంటే ముందు అవతరింపబడింది. వీలునామా కేవలం 1/3 భాగపు ఆస్తి కొరకు మాత్రమే చేయవచ్చు. 2/3 భాగపు ఆస్తి మృతుని ప్రథమ శ్రేణి బంధువుల (వారసుల) హక్కు. ఆస్తికి హక్కుదారులైన

దైవభీతి గలవారి విద్యుక్త ధర్మం.

181. ఇక దానిని (వీలునామాను) విన్నవారు, తరువాత ఒక వేళ దానిని మార్చితే, దాని పాపమంతా నిశ్చయంగా, ఆ మార్చిన వారి పైననే ఉంటుంది. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.¹²⁹

182. కాని వీలునామా చేసిన వ్యక్తి పక్ష పాతమో, లేదా అన్యాయమో చేశాడనే భయం ఎవనికైనా ఉంటే అతడు ఈ వ్యవహారంతో సంబంధమున్న వారందరి మధ్య రాజీ కుదిరిస్తే అందులో ఎలాంటి దోషం లేదు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

183. ఓ విశ్వాసులారా! ఉపవాసం మీకు విధిగా నిర్ణయించబడింది,¹³⁰ ఏ విధంగానైతే మీ పూర్వీకులకు విధిగా నిర్ణయించబడి ఉండేనో బహుశా మీరు దైవభీతిపరులై ఉంటారని!

ప్రథమ శ్రేణి బంధువులు (వారసులు) వీలునామాకు హక్కుదారులుకారు. ఈ 1/3భాగం ఆస్తిపరుడు తన వీలునామాలో ఆస్తికి హక్కుదారులు కానటువంటి దూర బంధువులకు, స్నేహితులకు లేక ధర్మ కార్యాలకు ఇవ్వవచ్చు. 1/3 భాగం కంటే ఎక్కువ భాగానికి వీలునామా వ్రాయటం ధర్మసమ్మతం కాదు. ('స. బు'ఖారీ, కేతాబుల్ ఫరాయ్ ద్, బాబ్ మీరాన్ అల్ బనాత్). ఆస్తి తక్కువ ఉంటే - కేవలం పేరు ప్రతిష్ఠ కొరకు - హక్కుదారులను పేదరి కంటే వదలి, ధర్మ కార్యాలకు లేక హక్కు లేని వారి కొరకు - 1/3 భాగానికి కూడా - వీలు నామా వ్రాయటం సమ్మతించదగినది కాదు. ఒక విశ్వాసి - ఒక అవిశ్వాసి, ఉభయులూ ఒకరికొకరు వారసులు కాలేరు. కాని వీలునామా (వ'సీయ్యత్) ద్వారా వారికి ధన సహాయం చేయవచ్చు.

129) సమీ'ఉన్-అలీమ్: సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు. చూడండి, 2:127.

130) అ'స్-సోమ్: ఉపవాసం అంటే, మానుకోవటం. ప్రాతకాలం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు ఏమీ తినకుండా త్రాగ కుండా మరియు భార్యలతో రతి క్రీడలు జరపకుండా ఉండటమే గాక, తమ పంచేంద్రియాలను, చూపులను, నాలుకలను, చెవులను, ఆలోచనలను మరియు చేష్టలను మొదలైన వాటిని కూడా అదుపులో ఉంచుకొని చెడుకు దూరంగా ఉండటం.

184. ఇది (ఈ ఉపవాసం) నిర్ణయించ బడిన రోజులకు మాత్రమే. కానీ, మీలో ఎవరైనా వ్యాధిగ్రస్తులై ఉంటే, లేక ప్రయాణంలో ఉంటే, వేరే దినాలలో (ఆ ఉపవాసాలు) పూర్తి చేయాలి. కాని దానిని పూర్తిచేయటం దుర్మరమైన వారు పరిహారంగా, ఒక పేద వానికి భోజనం పెట్టాలి.¹³¹ కాని ఎవరైనా సహృదయంతో ఇంకా ఎక్కువ మేలు చేయ దలిస్తే, అది అతని మేలుకే! కాని మీరు తెలుసుకో గలిగితే, ఉపవాసం ఉండటమే, మీకు ఎంతో ఉత్తమమైనది.

185. రమ'దాన్ నెల! అందులో దివ్య ఖుర్ఆన్ మానవులకు మార్గదర్శకత్వంగా, అవతరింపజేయ బడింది!¹³² మరియు

131) అతి వృద్ధులు, దీర్ఘ వ్యాధితో పీడితులైనవారు, గర్భవతులైన స్త్రీలు, బిడ్డలకు పాలిచ్చే స్త్రీలు మొదలైనవారు, ఉపవాసం ముండటం వారికి అతి కష్టతరమైతే, పరిహారంగా ప్రతిరోజూ ఒక పేదవానికి భోజనం పెట్టాలి. కాని గర్భవతులైన స్త్రీలు, పిల్లలకు పాలిచ్చే స్త్రీలు మరియు కొద్ది కాలానిని మాత్రమే వ్యాధిగ్రస్తులైన వారు మాత్రం విడిచిన ఉపవాసాలను తరువాత పూర్తి చేసుకోవాలి.

132) ఖుర్ఆన్, లైలతుల్ ఖద్ర్లో, లాహి మ'హ్సూ'బ్ నుండి ఈ ప్రపంచపు ఆకాశం మీద దింపబడింది. అక్కడ బైతుల్-ఇబ్తీల్ లో పెట్టబడింది. అక్కడి నుంచి 23 సంవత్సరాలలో క్రమక్రమంగా అవసరాన్ని బట్టి మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస)పై అవతరింపజేయబడింది. (ఇబ్నీ-కసీ'ర్). మొట్ట మొదటి వ'హీ, 'హీరా గుహలో రమ'దాన్ నెలలో అవతరింపజేయబడింది. మరియు దైవప్రవక్త ('స'అస) తమ మరణానికి ముందు రమ'దాన్ నెలలోనే ఖుర్ఆన్ ను జిబ్రీల్ ('అ.స.) సమక్షంలో, రెండు సార్లు పూర్తిగా చదివి వినిపించారు. మరియు దైవప్రవక్త ('స'అస), అదే రమ'దాన్ నెలలో 23,25,27 రాత్రులలో, సహాబీలకు తరావీ'హ్ నమా'జ్ (ఖియామ్ అల్లైల్)కూడా జమా'అతో చేయించారు. ('స. తే.స ఇబ్నీ-మాజా, అల్కానీ ప్రమాణికం). ఆ తరావీ'హ్ నమా'జ్ ఎనిమిది (8) రకాలు, వి'తర్తో పాటు పద కొండు (11) రకాలు, అని జాబిర్ ('ర.ద.అ.) మరియు సయ్యద్ 'ఆయిషహ్ ('ర. అన్వాల, ఉల్లేఖాలు (రిహాయతులు) ఉన్నాయి. ('స. బు'ఖారీ.).

అందులో సన్మార్గం చూపి మరియు సత్యా సత్యాలను వేర్వేరు చేసి, స్పష్టమైన ఉపదేశాలున్నాయి. కావున మీలో ఆ నెలను పొందిన వ్యక్తి ఆ నెలంతా (విధిగా) ఉపవాస ముండాలి. కాని వ్యాధిగ్రస్తుడైన వాడు, లేక ప్రయాణంలో ఉన్నవాడు, (ఆ ఉపవాసాలను) వేరే దినాలలో పూర్తిచేయాలి. అల్లాహ్ మీకు సౌలభ్యం చేయ గోరుతున్నాడే కానీ, మిమ్మల్ని కష్టపెట్ట దలచు కోలేదు. ఇది మీరు ఉపవాస దినాల సంఖ్యను పూర్తిచేయగలగ టానికి మరియు మీకు సన్మార్గం చూపి నందుకు, మీరు అల్లాహ్ మహనీయతను (ఘనతను) కొనియాడటానికి మరియు మీరు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవటానికి!

186. మరియు నా దాసులు, నన్ను గురించి నిన్ను అడిగితే: "నేను(వారికి) అతి సమీపంలోనే ఉన్నాను. పిలిచేవాడు నన్ను పిలిచి నప్పుడు నేను అతని పేలుపును విని, జవా బిస్తాను.¹³³ కాబట్టి వారు నరైనమార్గం పొంద టానికి, నా ఆజ్ఞను అనుసరించాలి మరియు నాయందు విశ్వాసం కలిగిఉండాలి." అని, చెప్పు.¹³⁴

187. ఉపవాసపు రాత్రిలందు మీకు మీ భార్యలతో రతీక్రీడ (రఫస్) దర్మసమ్మతం చేయబడింది. వారు మీ వస్త్రాలు, మీరు వారి వస్త్రాలు. వాస్తవానికి మీరు రహస్యంగా ఆత్మద్రోహానికి పాల్పడుతున్నారనే విషయం అల్లాహ్ కు తెలుసు. కావున ఆయన మీ పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించాడు మరియు మిమ్మల్ని మన్నించాడు. ఇకనుండి మీరు మీ భార్యలతో సంభోగం (బాషిర్) చేయండి మరియు అల్లాహ్ మీ కొరకు వ్రాసిన దానిని కోరండి. మరియు ఉదయకాలపు తెల్ల రేఖలు రాత్రి నల్లదారలనుండి స్పష్టపడేవరకు, మీరు తినండి, త్రాగండి. ఆ తరువాత చీకటి పడే వరకూ మీ ఉపవాసాన్ని పూర్తిచేయండి. కాని మస్జిద్లలో

133) ఉపవాసం విరమించే వేళలో చేసే ప్రార్థన (దు'ఆ) అంగీకరించబడుతుంది. (ముస్లిమ్ అ'హ్ మద్, తిర్మిడీ, నసాయి, ఇబ్ని-మాజా - ఇబ్ని-కసీర్ - వ్యాఖ్యానం).
134) చూ. 'స. బుఖారీ, పు-8, 'హదీస్' నం. 509.

ఏతెకాఫ్ పాటించేటప్పుడు, మీరు మీ స్త్రీలతో సంభోగించకండి.¹³⁵ ఇవి అల్లాహ్ ఏర్పరచిన హద్దులు, కావున ఉల్లంఘించే (ఉద్దేశంతో) వీటిని సమీపించ కండి. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞను ప్రజలకు స్పష్టం చేస్తున్నాడు. బహుశా వారు భయభక్తులు కలిగి ఉంటారని!

188. మరియు మీరు ఒకరి సొమ్మును మరొకరు అన్యాయంగా కబళించకండి మరియు బుద్ధిపూర్వకంగా, అక్రమమైన రీతిలో, ఇతరుల ఆస్తిలో కొంతభాగం తినే దురుద్దేశంతో, న్యాయాధి కారులకు లంచాలు ఇవ్వకండి. (3/8)

189. (ఓ ప్రవక్తా!) వారు నిన్ను మారే చంద్రుని (రూపాలను) గురించి అడుగు తున్నారు. నీవు వారితో ఇలా అను: "అవి ప్రజలకు కాలగణనను మరియు 'హజ్జ్ దినాలను తెలియజేస్తాయి." మీరు మీ ఇళ్ళలోకి వాటి వెనుక భాగం నుండి ప్రవేశించడం ఋజువర్తన (బిర్) కాదు, దైవభీతి కలిగి ఉండటమే ఋజువర్తన (బిర్). కనుక మీరు ఇంట్లో వాటి ద్వారాల నుండియే ప్రవేశించండి. మరియు మీరు సాఫల్యం పొందటానికి అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి.

190. మరియు మీతో, పోరాడవారితో, మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడండి, కాని హద్దును అతిక్రమించకండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ హద్దులను అతిక్రమించేవారిని ప్రేమించడు.¹³⁶

135) చూడండి, 7:189. ఏతెకాఫ్: అంటే మస్జిద్లలో అల్లాహ్ (సు.త.)ను ధ్యానిస్తూ ఏకాంతంగా గడపటం. ఏతెకాఫ్ పాటించే వారు స్త్రీలతో సంభోగించరాదు. కాల కృత్యాలకు తప్ప, మస్జిద్ విడిచి బయటికి పోరాదు. తోటి వారితో అనవసరమైన మాట్లాడే పడరాదు.

136) ఈ ఆయత్లో జిహాద్: ధర్మపోరాటం: అంటే ఎవరైతే మీతో పోరాడుతారో, అలాంటి వారితో మీరు పోరాడండి అనుమతి ఇవ్వబడింది. చూడండి, 22:39. ఆ ఆయత్ జిహాద్ను గురించి మొదటి సారిగా అవత రింపబడిందని చాలా మంది 'హదీస్'వేత్తలు వ్రాశారు, ('తబరీ, ఇబ్ని-కసీర్). హద్దులను అతిక్రమించకూడదు అంటే, స్త్రీల, పిల్లల, వృద్ధుల హత్యచేయకూడదు. ఎవరైతే మీతో పోరాడుతారో, వారినే వదిలించాలి. ఇదేవిధంగా పంటపోలాలను, చెట్లు చేమలను,

191. వారు, మీకు ఎక్కడ ఎదురైతే అక్కడనే వారిని చంపండి. మరియు వారు మిమ్మల్ని ఎచ్చటినుండి తరిమివేశారో, మీరు కూడా వారిని అచ్చటి నుండి తరిమివేయండి. మరియు సత్యధర్మానికి అడ్డుగా నిలవటం (ఫిత్నా),¹³⁷ చంపటం కంటే ఘోరమైనది. మస్తబ్ అల్-హరామ్ వద్ద వారు మీతో యుద్ధం చేయనంతవరకు మీరు వారితో అక్కడ యుద్ధం చేయకండి.¹³⁸ ఒకవేళ వారే మీతో (ఆ పవిత్ర స్థలంలో) యుద్ధం చేస్తే వారిని వధించండి. ఇదే సత్యతిరస్కారులకు తగిన శిక్ష.

192. కాని, వారు (యుద్ధం చేయటం) మానుకుంటే (మీరు కూడా మానుకోండి). ఎందుకంటే నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమా శీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

193. మరియు ఫిత్నా¹³⁹ ముగిసిపోయే వరకు మరియు అల్లాహ్ ధర్మం మాత్రమే స్థాపించబడే వరకు మీరు వారితో యుద్ధం చేస్తూ ఉండండి. ఒకవేళ వారు మానుకుంటే, దుర్మార్గులతో తప్ప ఇతరులతో పోరాడకండి.¹⁴⁰

194. నిషిద్ధ మాసానికి బదులు నిషిద్ధ స్థలాలలో న్యాయ ప్రతీకారం (ఖిసాస్) తీసుకోవచ్చు.¹⁴¹ కాబట్టి

పశువు లను, అనవసరంగా పాడు చేయ రాదు. జిహాద్ను గురించి, 4:91, 60:8 మరియు స. బుఖారీ, పు.4, హ. నం.4, చూడండి.

137) ఇక్కడ ఫిత్నా: అంటే సత్యతిరస్కారం, పేర్కొన, సత్యధర్మానికి అడ్డుగా నిలవటం. సత్యాన్ని స్వీకరించిన వారిని హింసా, దౌర్జన్యాలకు గురిచేయడం. చూడండి, 'స. బుఖారీ, పుస్తకం-2, 'హదీస్' నం.797. ఫిత్నా తుస్: యొక్క ఇతర అర్థాలు పీడన, ఉపద్రవం, పరీక్ష, ప్రేరేపించటం, కలతలు రేకెత్తించటం, శోధన, పురికొల్పటం మరియు దుష్ప్రయోగం మొదలైనవి ఉన్నాయి.

138) మస్తబ్ అల్-హరామ్ సరిహద్దులో యుద్ధం చేయటం నిషేధించబడింది. అది శాంతి నిలయం, కాని ఎవరైనా దానిని లెక్క చేయక మీపై దాడిచేసి మిమ్మల్ని చంపగోరితే, అలాంటి వారితో మీరు అక్కడ యుద్ధం చేసి వారిని చంపవచ్చు!

139) చూడండి, 2:191, వ్యాఖ్యానం-137.

140) చూ. 'స. బుఖారీ, పు-1, 'హదీస్' నం. 24.

141) నిషిద్ధ మాసాలు: జుల్-ఖాజదహ్, జుల్

మీపై ఎవరైనా దాడిచేస్తే, మీరు కూడా వారిపై అదేవిధంగా దాడిచేయండి. మరియు అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ భయభక్తులు గలవారికి తోడుగా ఉంటాడని తెలుసుకోండి.

195. మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు పెట్టండి. మరియు మీ చేతులారా మిమ్మల్ని మీరు వినాశంలో పడవేసుకోకండి; మేలు చేయండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మేలు చేసే వారిని ప్రేమిస్తాడు.

196. మరియు అల్లాహ్ (ప్రసన్నత) కొరకు హక్క్ మరియు 'ఉవ్రా పూర్తి చేయండి.¹⁴² మీకు అక్కడ చేరటానికి (వాటిని పూర్తి చేయటానికి) ఆటంకం కలిగినట్లైతే, మీరు ఇవ్వదలుచుకున్న బలి (ఖుర్బాన్) ఇవ్వండి.¹⁴³ బలి

'హిజ్జాహ్, ము'హర్రం మరియు రజబ్ (హిజ్రీ శకపు 11,12,1 & 7వ మాసాలు). ఈ మాసాలలో యుద్ధం చేయటం ఇస్లాంకు పూర్వంనుండి కూడా అరబ్బీయా వాసులలో నిషేధించబడి ఉండింది. చూడండి, 2:217. ఈ నిషేధాలను అందరూ గౌరవించాలి. ఎదుటివారు వాటిని గౌరవించని పక్షంలో వారితో పోరాడి ప్రతీకారం తీర్చుకోవచ్చు.

142) 'ఉవ్రా: 'హక్క్ సమయంలో కాకుండా వేరే దినాలలో కూడా 'ఉవ్రా చేయవచ్చు. 'ఉవ్రా చేయ గోరే వారు 'హరమ్ సరిహద్దునుండి, (మీఖాత్ సరిహద్దు బయట నుండి వచ్చేవారు మీఖాత్ నుండి) ఇ'హ్రామ్ ధరించి, (అంటే పురుషులు, ఒక తెల్ల లుంగీ కట్టుకొని మరొక తెల్ల దుప్పటిని శరీరంపై కప్పుకోవటం. స్త్రీలకు, వారు ధరించిన బట్టలే ఇ'హ్రామ్; మగవారి వలే వారికి ప్రత్యేకమైన ఇ'హ్రామ్ దుస్తులు లేవు). 'హరమ్ కు వచ్చి క'అబహ్ చుట్టు ఏడు ప్రదక్షిణలు ('తవాఫ్) చేసి, రెండు రకాతులు నమాజ్ చేసి, తరువాత 'సఫా-మర్వాల మధ్య ఏడుసార్లు పదార్లు (స'యా) చేసి ఆ తరువాత (స్త్రీలు) తల వెంట్రుకలను కొంత మట్టుకు కత్తిరించుకోవాలి. పురుషులు శిరోముండనం చేయించుకొని లేక తల వెంట్రుకలను కొంత మట్టుకు కత్తిరించుకొని ఇ'హ్రామ్ విడిచిపెట్టాలి. మీఖాత్ మరియు 'హరమ్ సరిహద్దును మహ్ ప్రవక్త (స'అస) సూచించారు.

143) దైవప్రవక్త (స'అస) 6వ హిజ్రీలో 'ఉవ్రా కొరకు వచ్చినప్పుడు 'హుదైబియహ్ దగ్గర

జంతువు దాని గమ్మస్థానానికి చేరనంత వరకు మీరు శిరోముండనం చేసుకోకండి.¹⁴⁴ కానీ, మీలో ఎవడైనా వ్యాధిగ్రస్తుడై ఉంటే లేదా అతని తలకు బాధ ఉంటే (శిరోముండనం చేసుకొని) దానికి పరిహారంగా (మూడు రోజులు) ఉపవాసం ఉండాలి. లేదా దాన ధర్మాలు చేయాలి (ఆరుగురు నిరుపేదలకు భోజనం పెట్టాలి), లేదా బలి ఇవ్వాలి. కాని శాంతి భద్రతలు ఉన్న సమయాలలో ఎవడైనా 'హజ్జే తమత్తు'¹⁴⁵ చేయదలచుకుంటే, అతడు తన శక్తిమేరకు బలి¹⁴⁶ ఇవ్వాలి. కాని ఎవడైతే ఖుర్బానీ

ఆగారు. అప్పుడు మక్కాలోని ముప్తీక్ ఖురైషులు వారిని మక్కాలో ప్రవేశించి 'ఉస్త్రా' చేయటానికి అనుమతి ఇవ్వలేదు. వారు ముప్తీక్ ఖురైషులతో సంది చేసుకున్నారు. 'హుద్దెబియి లోనే' తమ బలి (ఖుర్బానీ) చేసి తమ శిరోముండనాలు చేయించుకొని ఇహ్రాం వదిలారు. తరువాత 7వ హిజ్రీలో వచ్చి 'ఉస్త్రా' చేశారు.

144) శాంతి సమయాలలో 'హజ్జే యొక్క అన్ని మనాసికలు పూర్తిచేయనంత వరకు శిరోముండనం చేయించుకోగూడదు అంటే, ఇహ్రామ్ విడువ గూడదు.

145) తమత్తు: అంటే 'హజ్జే కాలంలో' 'ఉస్త్రా' కొరకు ఇహ్రామ్ ధరించి 'ఉస్త్రా' చేసి శిరోముండనం చేసి, ఇహ్రామ్ విడవాలి. మరల 8వ జి'ల్. 'హజ్జే రోజున 'హజ్జే కొరకు ఇహ్రామ్ ధరించాలి. దీనికి బలి ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. బలి ఇవ్వలేని వారు 10 రోజులు ('హజ్జే కాలంలో' 3 రోజులు 'హజ్జే తరువాత 7 రోజులు), ఉపవాసాలు లుండాలి. 'హజ్జే 3 రకాలుగా చేయవచ్చు: అవి (1) ఇహ్రాద్: అంటే 'హజ్జే సంకల్పంతో ఇహ్రాం ధరించి కేవలం 'హజ్జే మాత్రమే చేయటం. దీనికి బలి అవసరం లేదు. ఇది 'హారమ్ ప్రాంతంలో' నివసించేవారు చేసే 'హజ్జే. (2) తమత్తు: పైన వివరించిన విధం. 'హజ్జే తమత్తు'కు బలి (ఖుర్బానీ) ఇవ్వటం వాజిబ్. (3) ఖిరస్: ఒకే ఇహ్రామ్తో 'ఉస్త్రా' మరియు 'హజ్జే నెరవేర్చటం. 'ఉస్త్రా' చేసిన తరువాత తలవెంట్రుకలు కత్తిరించుకోకుండా 'హజ్జే వరకు ఇహ్రాంలోనే ఉండి 'హజ్జే విడుదలు నెరవేర్చిన పిదప ఇహ్రామ్ విడవటం. 'హజ్జే ఖిరస్ కు కూడా బలి (ఖుర్బానీ) ఇవ్వటం వాజిబ్.

146) హద్ యుస్, బలి (ఖుర్బానీ): ఒక వ్యక్తికి ఒక మేక లేక గొర్రె; లేక ఏడుగురు కలిసి ఒక అవు,

ఇవ్వలేదో 'హజ్జే కాలంలో' మూడు దినాలు మరియు (ఇంటికి) తిరిగివచ్చిన పిమ్మట ఏడుదినాలు ఉపవాసం ఉండాలి, ఈ విధంగా మొత్తం పది దినాలు ఉపవాసాలు ఉండాలి. ఇది మస్జిద్ అల్-హరామ్ దగ్గర నివసించని వారికి మాత్రమే. మరియు అల్లాహ్ యెడల భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ శిక్ష విధించటంలో చాలా కఠినుడు, అని తెలుసుకోండి.

197. హజ్జే నియమిత నెలలలోనే జరుగు తుంది. ఈ నిర్ణీత మాసాలలో హజ్జే చేయ టానికి సంకల్పించిన వ్యక్తి హజ్జే (ఇహ్రామ్)లో వున్న సమయంలో (భార్యతో) రతికీడ (రఫ్) కు, దుష్టకార్యాలకు మరియు కలహాలకు దూరంగా ఉండాలి. మీరు చేసే మంచిపనులన్నీ అల్లాహ్ కు తెలుసు. ('హజ్జే యాత్రకు) కావలసిన వస్తు సామగ్రిని తీసుకు వెళ్ళండి. దైవభీతియే నిశ్చయంగా, అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన సామగ్రి. కనుక ఓ బుద్ధి మంతులారా! కేవలం నాయందే భయభక్తులు కలిగి ఉండండి.

198. ('హజ్జే యాత్రలో) మీరు మీ ప్రభువు అనుగ్రహాలు అన్వేషిస్తే¹⁴⁷ అందులో దోషం లేదు. 'అరఫాత్' ¹⁴⁸ నుండి బయలు దేరిన తరువాత మహిఅరిల్-హరామ్ (ముహ్'దలిఫా)¹⁴⁹

ఎద్దు, లేక ఒంటి బలిచేయ వచ్చు.

147) అనుగ్రహాలు అంటే 'హజ్జే యాత్రలో' వ్యాపారం మొదలైనవి చేయటం దర్మ సమ్మతమే.

148) 'అరఫాత్': మక్కా నుండి దాదాపు 12 కి.మీ. దూరంలో 'హారమ్ సరిహద్దులకు బయటనున్న ఒక మైదానం. అందులో ఒక చిన్న కొండ ఉంది దాని పేరు జబల్ -రహ్మా. దైవప్రవక్త (స'అస) 'హజ్జే చేసి నప్పుడు దాని దగ్గర నింట్లోని 'హజ్జే ఉపన్యాసం (ఖు'త్యా) ఇచ్చారు. 'హజ్జే చేయాలని సంకల్పించిన వారు జి'ల్. 'హజ్జే హా 9వ తేదీన మద్యాహ్నం నుండి 10వ తేదీ పక్ష అ'జాన్ సమయం వరకు 'హజ్జే నియత్ర తో ఇహ్రాం ధరించి కొంత సమయం ఈ మైదానంలో గడపడం మరియు అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థించడం విధి. 'హదీస్' ప్రకారం 'అరఫాత్'లో ఆగడమే 'హజ్జే. 'అరఫాత్ మైదానం 'హారం సరిహద్దుల బయట ఉంది.

149) మస్జిద్ మహిఅరిల్-హరామ్ ము'బ్బలిఫాలో

వద్ద (ఆగి) అల్లాహ్ ను స్మరించండి. మరియు ఆయన మీకు బోధించిన విధంగా ఆయనను స్మరించండి, వాస్తవానికి మీరు పూర్వం మార్గ భ్రష్టులుగా ఉండేవారు.

199. తరువాత ప్రజలంతా ఎక్కడినుండి వెళ్లారో అక్కడి నుండి మీరూ వెళ్ళండి. అల్లాహ్ తో క్షమాభిక్ష వేడుకోండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

200. ఇక మీ (హక్ష్) విదులను¹⁵⁰ పూర్తిచేసిన తరువాత, మీరు మీ తండ్రితాతలను (పూర్వం) స్మరించే విధంగా, ఇంకా దానికంటే అధికంగా అల్లాహ్ ను స్మరించండి. కాని వారిలో కొందరు: "ఓ మా ప్రభూ! మాకు ఈ లోకంలో (అన్నీ) ప్రసాదించు!" అని ప్రార్థిస్తారు. అలాంటి వారికి పరలోకంలో ఎలాంటి భాగం ఉండదు.

ఉంది. జుల్-హిజ్జాహ్ 9వ తేదీన 'హజీలు' అధికార మైదానంలో కొంతకాలం గడిపిన తరువాత ఇక్కడకు చేరుకొని, మ'గ్రీబ్ మరియు 'ఇషా నమాజ్'లు కలిపి చేయడం ముస్మాన్. వారు రాత్రి ఇక్కడ గడిపి, 10వ తేదీ ఫజ్లీ నమాజ్ తరువాత మీనాకు చేరుకుంటారు. ఇక్కడి నుండి జమరాత్ లపై విసరటానికి, చిన్నచిన్న కంకర రాళ్ళు ఏరుకుంటారు. ముజ్జలిహ్ 'హరమ్ సరిహద్దులలోనే ఉంది.

150) మిగిలిన 'హక్ష్ విధులు 10,11,12 మరియు (13) జిల్-హక్ష్ తేదీలలో పూర్తిచేయాలి. ఈ రోజులలో జిల్-హక్ష్ లోకండానే మక్కాకు పోయి తనాఫి 'జయూరహ్ మరియు స'యూ అల్-హక్ష్ పూర్తి చేసుకోవాలి. ఈ మూడురోజులు మీనాలోనే ఉండి, అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థించాలి. 10వ తేదీన సూర్యోదయం తరువాత కేవలం చివరి (జమరతుల్ -అఖబహ్)పై - ఏదైతే మక్కా వైపుకు ఉందో 7 చిన్నచిన్న కంకర రాళ్ళు రువ్వాలి. 11 మరియు 12 తేదీలలో "జిల్-హక్ష్ నమాజ్ తరువాత మూడు జమరాత్ ల పైననూ ఒక్కొక్కదానిపై చొప్పున కంకర రాళ్ళు రువ్వాలి.

జమరాత్: అంటి, ఇస్మా'కల్ (అ.స.)ను అతని తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ (అ.స.), అల్లాహుత'అలా ఆజ్జితో జి'బ్బ్ చేయటానికి తీసుకొని పోయే టప్పుడు, సై'తాన్ వారిని, అల్లాహుత'అలా ఆజ్జిను ఉల్లంఘించ టానికి, ప్రేరించిన మూడు చొట్టలో నియమించిన గుర్తులు.

201. వారిలో మరికొందరు: "ఓ మా ప్రభూ! మాకు ఇహలోకంలో మంచిని మరియు పరలోకంలో కూడా మంచిని ప్రసాదించు మరియు మమ్మల్ని నరకాగ్ని నుండి కాపాడు!" అని ప్రార్థిస్తారు.

202. అలాంటి వారు తమ సంపాదనకు అనుగుణంగా (ఉభయ లోకాలలో) తమ వాటాను పొందుతారు. మరియు అల్లాహ్ లెక్క తీసుకోవటంలో అతి శీఘ్రుడు. (1/2)

203. మరియు నియమిత రోజులలో అల్లాహ్ ను స్మరించండి.¹⁵¹ ఎవడైనా త్వరగా రెండు రోజులలోనే వెళ్ళిపోయినా, అతనిపై ఎలాంటి దోషంలేదు. మరెవడైనా నిదానించి (పదమూడవ తేదీవరకు) నిలిచి పోయినా, అతనిపై ఎలాంటి దోషంలేదు.¹⁵² వాడికి, ఎవడైతే దైవబీతి కలిగిఉంటాడో! మరియు అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు నిశ్చయంగా మీరంతా ఆయన సన్నిధిలో హాజరు చేయబడతారనేది తెలుసుకోండి.

204. మరియు ప్రజలలో నుండి ఒక వ్యక్తి మాటలు ఇహలోక జీవితంలో నీకు సంతోషం కలుగజేయవచ్చు; మరియు తన సంకల్ప శుద్ధిని తెలుపడానికి అతడు అల్లాహ్ ను సాక్షిగా నిలబెట్టవచ్చు! కాని, వాస్తవానికి అతడు ఘోరమైన జగడాలమారి కావచ్చు!¹⁵³

151) తప్తీబ్ దినాలలో అంటి జుల్-హిజ్జాహ్ 11,12, 13 తేదీలలో వీలైనంత వరకు తక్వీర్ చదవాలి: "అల్లాహు అక్కర్, అల్లా హు అక్కర్, అల్లాహు అక్కర్, లా ఇలాహ ఇల్లాహ్, వల్లాహు అక్కర్ అల్లాహు అక్కర్ వ లిల్లాహీల్ హమ్ద్." కంకర రాళ్ళు విసురునపుడు ప్రతి కంకర రాయి విసిరిన తర్వాత ఈ తక్వీర్ చదవటం సున్నత్. (నీల్ అల్-అవ్తార్ పు. 5, పేజీ-86).

152) మూడు జమరాత్ లపై 11 మరియు 12 జుల్-హిజ్జాహ్ తేదీలలో కంకర రాళ్ళను రువ్వాలి. 12వ తేదీన మ'గ్రీబ్ కు ముందు మీనా విడువలేకపోతే, 13వ తేదీన కూడా "జిల్-హక్ష్ నమాజ్ తరువాత మూడు జమరాత్ లపై కంకరరాళ్ళను విసిరి మీనాను విడవాలి.

153) స. టుఖ్బర్, పుస్తకం-3, 'హదీస్' నం. 637. ఇలాంటి వారి ఉదాహరణకు చూడండి, 2:8-12.

205. మరియు (ఓ ముహమ్మద్) అతడు (నీ వద్ద నుండి) తిరిగిపోయి లోకంలో కల్లోలం రేకెత్తించటానికి, పంటవొలాలను మరియు పశువులను నాశనం చేయటానికి పాటుపడ వచ్చు. మరియు అల్లాహ్ కల్లోలాన్ని ఏ మాత్రం ప్రేమించడు.

206. మరియు: "అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులుకలిగిఉండు." అని అతనితో అన్నప్పుడు, అహంభావం అతనిని మరింత పాపానికి ప్రేరే పిస్తుంది. కావున నరకమే అలాంటి వానికి తగిన స్థలం. మరియు అది ఎంత చెడ్డ విరామ స్థలం!

207. మరియు మానవులలోనే, అల్లాహ్ సంతోషం పొందటానికి తన పూర్తి జీవితాన్ని అంకితంచేసేవాడూ ఉన్నాడు. మరియు అల్లాహ్ తన దాసుల యెడల చాల కనికరుడు.¹⁵⁴

208. ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ విధేయతలో (ఇస్లాంలో) సంపూర్ణంగా ప్రవేశించండి. మరియు పైతాను అడుగు జాడలను అనుసరించండి. నిశ్చయంగా, అతడు మీకు బహిరంగ శత్రువు!

209. మీ వద్దకు స్పష్టమైన హితోప దేశాలు వచ్చిన పిదప కూడా, మీరు తప్ప టడుగు వేస్తే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వ శక్తి మంతుడు, మహా వివేకవంతుడు అని తెలుసుకోండి.

210. ఏమీ? అల్లాహ్ స్వయంగా దేవ దూత లతోపాటు, మేఘాల ధాయలలో ప్రత్యక్షం కావాలని వారు నిరీక్షిస్తున్నారా? కానీ, అప్పటికే ప్రతి విషయపు తీర్పు జరిగి ఉంటుంది. మరియు సమస్త విషయాలు (తీర్పు కొరకు) అల్లాహ్ దగ్గరికే మరలింప బడతాయి!

211. మేము ఎన్ని స్పష్టమైన సూచన (ఆయాత్)లను వారికి చూపిందామో ఇస్రాయీల్ సంతతివారిని అడగండి!¹⁵⁵

154) అర్-రఊ'పు (83): *The Compassionate, కనికరుడు=అర్-ర'హీము(3): Most Merciful, కరుణాప్రదాత.* Kind, ఇవి రెండూ అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

155) ఈ సూచనలు ఉదాహరణకు: కర్ణ, మాంత్రికులను ఓడించింది, సముద్రంలో త్రోవ చేసింది, బండ నుండి 12 ఊటలను ప్రవహింప జేసింది, మేఘాల ధాయలు ఏర్పరచింది, మున్న మరియు 'సల్వాలను దింపింది మొదలైనవి.

మరియు ఎవడు అల్లాహ్ యొక్క అనుగ్రహాలను పొందిన తరువాత, వాటిని తారుమారు చేస్తాడో! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ అలాంటి వారిని శిక్షించటంలో ఎంతో కఠినుడు.

212. సత్యతీరస్కారులకు ఇహలోక జీవితం మనోహరమైనదిగా చేయబడింది. కావున వారు విశ్వాసులతో పరిహాసాలాడు తుంటారు, కానీ పునరుత్థాన దినమున, దైవబీతి గలవారే వారికంటే ఉన్నత స్థానంలో ఉంటారు. మరియు అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి లోక్యలనంత జీవనోపాధిని ప్రసాదిస్తాడు.

213. పూర్వం, మానవులంతా ఒకే ఒక సమాజంగా ఉండేవారు.¹⁵⁶ అప్పుడు అల్లాహ్ వారికి శుభవార్తలు ఇవ్వటానికి మరియు హెచ్చరికలు చేయటానికి ప్రవక్తలను పంపాడు. మరియు మానవులలో ఏర్పడిన భేదాలను పరిష్కరించటానికి, ఆయన గ్రంథాన్ని సత్యంతో వారి ద్వారా అవతరింప జేశాడు. మరియు అది (దివ్య గ్రంథం) ఇవ్వబడిన వారు, స్పష్టమైన హితోపదేశాలు పొందిన తరువాత కూడా, పరస్పర ద్వేషాల వల్ల భేదాభిప్రాయాలు పుట్టింపు కున్నారు. కాని అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞతో, విశ్వాసులకు వారు వివాదాలాడుతున్న విషయంలో సత్య-మార్గాన్ని చూపాడు. మరియు అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి ఋజు మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు.

214. ఏమీ? మీరు (సులభంగా) స్వర్గంలో ప్రవేశించగలమని భావిస్తున్నారా? మీ పూర్వీకులు సహించినటువంటి(కష్టాలు) మీరు

ఇవన్నీ అల్లాహ్ (సు.త.) మహిమను మరియు దైవప్రవక్త నిజాయితీలను తెలుపుతున్నాయి. అయినా సత్యతీరస్కారులు విశ్వసించ లేదు.

156) అంటే తోహీద్: ఏకదైవ సిద్ధాంతంపై ఉండటం. ఆదమ్ (అ.స.) నుండి నూహ్ (అ.స.) వరకు ప్రజలంతా ఏకదైవ సిద్ధాంతంపై, తమ ప్రవక్తలను అనుసరిస్తూ వచ్చారు. నూహ్ (అ.స.) కాలంలో పైతాన్ కలతలు రేకెత్తించటం వలన వారిమధ్య భేదా భిప్రాయాలు వచ్చాయి. సత్యతీరస్కారం మరియు షీర్క్ వ్యాపించాయి. ఆ తరువాత అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రవక్తలను దివ్య గ్రంథాలతో - వారి భేదాభిప్రాయాలను దూరం చేయటానికి - పంపాడు (ఇబ్నీ-కసీర్).

సహించనిదే! వారిపై దురవస్థ, రోగబాధలు విరుచుకుపడ్డాయి మరియు వారు కుదిపి వేయబడ్డారు, చివరకు అప్పటి సందేశహారుడు మరియు విశ్వాసులైన అతని సహచరులు: "అల్లాహ్ సహాయం ఇంకా ఎప్పుడు ఉంటుంది?" అని వాపోయారు. అదిగో నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సహాయం సమీపంలోనే ఉంది!¹⁵⁷

215. (ఓ ముహమ్మద్!) వారు (ప్రజలు) నిన్ను అడుగుతున్నారు: "మీము ఏమి ఖర్చు చేయాలి?" అని. వారితో అను: "మీరు మంచది ఏది ఖర్చుచేసినా సరే, అది మీ తల్లిదండ్రుల, బంధువుల, అనాధుల, యాచించని పేదల (మసాకీన్) మరియు బాటసారుల కొరకు ఖర్చుచేయాలి. మరియు మీరు ఏ మంచిపని చేసినా అది అల్లాహ్ కు తప్పక తెలుస్తుంది."¹⁵⁸

216. మీకు అసహ్యకరమైనా! (ధర్మ) యుద్ధం చేయటం మీకు విధిగా నిర్ణయించ బడింది.¹⁵⁹ మరియు మీకు నచ్చని విషయమే మీకుమేలైనది కావచ్చు మరియు మీకు నచ్చే విషయమే మీకు హానికరమైనది కావచ్చు! మరియు అల్లాహ్ కు అంతా తెలుసు, కాని మీకు ఏమీ తెలియదు.

217. వారు నిషిద్ధ మాసాలలో యుద్ధం చేయటాన్ని గురించి నిన్ను అడుగు తున్నారు.¹⁶⁰ వారితో ఇలా అను: "వాటిలో

157) విశ్వాసులకు అల్లాహ్ (సు.త.) సహాయం తప్పక లభిస్తుంది.

158) ఈ ఖర్చు, సఫల్ 'సదఖాత్ గురించి ఉంది. విధిగా ఇవ్వవలసిన 'జకాత్ కాదు. ఎందుకంటే, తల్లిదండ్రులకు 'జకాత్ చెల్లదు. వారిని పోషించటం కుమారుల బాధ్యత. మైమున్ బిన్ ముహ్రాబ్ అన్నారు: 'గమనించవలసిన విషయం ఏమిటంటే ఈ ఖర్చు చేయటంలో, ఇంట్లో పెట్టె డ్రాయింగ్స్ గానీ, లేక సంగీత సాధనాలు గానీ, లేక ఇంటి అలంకరణకు వేసే పద్దాలు గానీ లేవు.' అంటే ఇలాంటి వస్తువుల మీద ఖర్చు చేయటం అవాంఛనీయమైన వ్యర్థపు ఖర్చు.

159) చూడండి, 2:190-193, 22:39.

160) నిషిద్ధ మాసాలు హీజ్ శకపు 1, 7, 11 & 12వ నెలలు, వివరాలకు చూడండి, 2:194 మరియు దాని వ్యాఖ్యానం-141. పైన పేర్కొన్న నిషిద్ధ మాసాలలో యుద్ధం చేయటం ఇస్లాంకు

యుద్ధం చేయటం మహా అపరాధం. కానీ (ప్రజలను) అల్లాహ్ మార్గాన్ని అవలంబించటం నుండి అవరోధాలు కలిగించటం మరియు ఆయన (అల్లాహ్)ను తిరస్కరించటం మరియు (ప్రజలను) మస్జిద్ అల్-హరామను దర్శించ కుండా ఆటంకపరచడం మరియు అక్కడి వారిని దాని నుండి వెదలగొట్టటం అల్లాహ్ దృష్టిలో అంతకంటే మహా అపరాధం. పీడన (పిశ్చా), రక్షణకాంతం కంటే ఘోరమైనది.¹⁶¹ వారికి సాధ్యమే అయితే మిమ్మల్ని మీధర్మం నుండి మళ్ళించ గలిగే వరకూ వారు మీతో యుద్ధం చేయడం మానరు. మరియు మీలో ఎవరైనా మత భ్రష్టులై సత్యతిరస్కారులుగా మరణిస్తే, అలాంటి వారి మంచి పనులన్నీ ఇహపర లోకాలలో రెండింటిలోనూ వృధా అవుతాయి. మరియు అలాంటి వారు నరకాగ్నివాసులవు తారు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు."

218. నిశ్చయంగా, విశ్వసించిన వారు మరియు (అల్లాహ్ మార్గంలో) తమ జన్మ భూమిని విడిచి వలసపోయే వారు మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో ధర్మ పోరాటం చేసేవారు; ఇలాంటి వారే! అల్లాహ్ కారుణ్యం ఆశించ టానికి అర్హులు. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత. (5/8)

219. (ఓ ప్రవక్తా!) వారు, మధ్యపానాన్ని మరియు జూదాన్ని గురించి నిన్ను ప్రశ్నిస్తున్నారు.¹⁶² నీవు ఈ విధంగా సమాధానమివ్వు: "ఈ రెండింటిలోనూ ఎంతో

ముందు కూడా అరబీయాలో నిషిద్ధంగా ఉండేది. ఈ ఆయత్ అవతరణను గురించి ఇలా ఉంది: ఒక 'సహాబీ' ల దళం రజబ్ నెలలో ఒక సత్య-తిరస్కారిని చంపి మరి కొందరిని ఖైదీలుగా తీసుకుంటారు. అప్పుడు ఆ 'సహాబీ' లకు రజబ్ నెల ప్రారంభ మైనది తెలియదు. అప్పుడు సత్యతిరస్కారులు: "ఈ ముస్లింలు నిషిద్ధ మాసాలను కూడా లెక్క చేయడం లేదు." అని నిందిస్తారు. ఆ సందర్భంలో ఈ ఆయత్ అవతరణపజేయబడింది.

161) చూడండి, 2:191, వ్యాఖ్యానం-137.

162) చూడండి, 4: 43, 5:90-91. 'స. బుఖారీ, పు.6, 'హదీస్' నం. 383, 'స. బు. పుస్తకం-7, 'హదీస్' నం. 481, 483, 484.

హాని (పాపం) ఉంది. వాటిలో ప్రజలకు కొన్ని లాభాలు కూడా ఉన్నాయి, కాని వాటి హాని (పాపం)వాటి లాభాలకంటే ఎంతో అధికమైనది." మరియు వారిలా అడుగుతున్నారు: "మేము (అల్లాహ్ మార్గంలో) ఏమి ఖర్చు పెట్టాలి?" నీవు ఇలా సమాధానమివ్వు: "మీ (నిత్యావసరాలకు పోగా) మిగిలేది." ¹⁶³ మీరు ఆలోచించటానికి, అల్లాహ్ ఈ విధంగా తన సూచన (ఆయాత్)లను మీకు విశదీకరిస్తున్నాడు -

220. ఇహాలోకం లోనూ మరియు పరలోకం లోనూ - మరియు అనాధులను గురించి వారు నిన్ను అడుగుతున్నారు. నీవు ఇలా సమాధానమివ్వు: "వారి సంక్షేమానికి తోడ్పడటమే మేలైనది." మరియు మీరు వారితో కలిసి మెలిసి ¹⁶⁴ ఉంటే (తప్పులేదు), వారు మీ సోదరులే! మరియు చెరచే వాడెవడో, సవరించే వాడెవడో అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. మరియు అల్లాహ్ కోరితే మిమ్మల్ని కష్టపెట్టి ఉండవచ్చు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

221. మరియు ముస్లిక్ స్త్రీలు, విశ్వసించనంతవరకు, మీరు వారిని వివాహమాడకండి. ముస్లిక్ స్త్రీ మీకు ఎంత నచ్చినా, ఆమె కంటే విశ్వాసురాలైన ఒకబానిస స్త్రీ ఎంతో మేలైనది. ¹⁶⁵ మరియు ముస్లిక్ పురుషులు

163) అంటే తమ పోషణలో ఉన్నవారి అవసరాలను పూర్తిచేసిన తరువాత. ఉన్నదంతా ఖర్చు పెట్టి, తరువాత అవసరం పడితే ఇతరుల ముందు చేయి దాపవలసిన పరిస్థితి కూడా తెచ్చుకోరాదు.

164) తు'ఖాలితు'హుమ్: వారితో కలిసి మెలిసి ఉండండి. అంటే ఆడాయాలు మరియు ఖర్చులలో, వ్యాపారంలో మొదలైన వాటిలో కలిసి మెలిసి ఉంటే, ఫర్వాలేదు, కాని వారి సంపదలను కబళించుకోవటానికి ప్రయత్నించరాదు. వారి మేలును మీ మేలుగా పరిగణించాలి.

165) దైవప్రవక్త (స'అస) ప్రవచనం: "స్త్రీని వివాహమాడటానికి నాలుగువిషయాలను గమనించాలి. అవి: (1) ఆస్తిపాస్తులు, (2) పుట్టు పూర్వోత్తరాలు వంశం, (3) అందం, ఆకర్షణీయత మరియు (4) ధర్మపరా యణత." మీరు ధర్మపరాయణురాలైన స్త్రీనే ఎంచుకోండి. (స. బు'ఖారీ, కితాబ్ అన్ని కా'హ్, స.ముస్లిం, కితాబ్ అర్-దా'అ).

విశ్వసించనంత వరకు మీ స్త్రీలతో వారి వివాహం చేయించకండి. మరియు ముస్లిక్ పురుషుడు మీకు ఎంత నచ్చినా, అతడి కంటే విశ్వాసి అయిన ఒకబానిస ఎంతో మేలైనవాడు. ఇలాంటి వారు (ముస్లిక్) మిమ్మల్ని అగ్ని వైపునకు ఆహ్వానిస్తున్నారు. కాని అల్లాహ్! తన అనుమతితో, మిమ్మల్ని స్వర్గం వైపునకు మరియు క్రమాబిక్షపొందటానికి పేలుస్తున్నాడు. మరియు ఈ విధంగా ఆయన తన సూచనలను ప్రజలకు - బహుశా వారు గుణ పారం నేర్చుకుంటారని - స్పష్టంగా తెలుపు తున్నాడు.

222. మరియు వారు నిన్ను స్త్రీల ఋతుకాలం గురించి అడుగుతున్నారు. నీవు వారికి ఇలా తెలుపు: "అదొక అపరిశుద్ధ (హానికరమైన) స్థితి. కనుక ఋతుకాలంలో స్త్రీలతో (సంభోగానికి) దూరంగా ఉండండి. ¹⁶⁶ వారు పరిశుద్ధులు కానంతవరకు వారి వద్దకు పోకండి. వారు పరిశుద్ధులు అయిన తరువాత అల్లాహ్ ఆదేశించిన చోటు నుండి మీరు వారి వద్దకు పోవచ్చు." ¹⁶⁷ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ పశ్చాత్తాప పడేవారిని ప్రేమిస్తాడు మరియు పరిశుద్ధులుగా ఉండేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

223. మీ భార్యలు మీకు పంటపోలాల వంటి వారు, కావున మీ పోలాలకు మీరు కోరిన విధంగా పోవచ్చు. ¹⁶⁸ మరియు మీ స్వయం

166) స్త్రీల ఋతుకాలం: ప్రతి చంద్ర మాసంలో 4-5 రోజుల వరకు రక్తం ప్రసరించే కాలం. యూదులు మరియు ఇతర జాతుల వారు ఋతుకాలంలో స్త్రీలను వేరే గదులలో దూరంగా ఉంచేవారు. వారిని వంటింటిలోకి కూడా పోనిచ్చేవారు కాదు. కావున ఈ విషయం గురించి, స'హాబీలు ప్రవక్త (స'అస) గారిని ప్రశ్నించగా, ఈ ఆయాత్ అవతరింపజేయబడింది. ఇందులో స్త్రీలతో ఋతుకాలంలో సంభోగం మాత్రమే నిషిద్ధం బడింది. వారు వంట చేయటం, ఒకే గదిలో భర్తతో కలిసి ఒకే మంచంపై పరుండటం నిషిద్ధంచబడలేదు.

167) అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశించిన చోటు నుండి అంటే సంతానం పుట్టే చోటు నుండి మాత్రమే. ఇతర ఏ చోట్ల నుండి కూడా కాదు. దీనితో విశదమయ్యేది ఏమిటంటే, భార్యతో కూడా మలమార్గం ద్వారా సంభోగం చేయటం నిషిద్ధం (హరాం).

168) ఇక్కడ పంటపోలం అంటే సంతానం ఇచ్చే

కొరకు (సత్యార్థాలు) చేసే పంపండి (మీకు మంచి సంతానం కొరకు ప్రార్థించండి). మరియు అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు మీరు నిశ్చయంగా ఆయనను కలుసుకోవలసిఉందని తెలుసుకోండి. మరియు విశ్వాసులకు శుభవార్తలను వినిపించు.

224. మరియు మీరు అల్లాహ్(పేరుతో) చేసే ప్రమాణాలు మిమ్మల్ని సన్మార్గంనుండి, దైవభీతి నుండి మరియు ప్రజలలో శాంతి స్థాపించటం నుండి ఆటంకపరిచేవిగా కానివ్వ కండి.¹⁶⁹ మరియు అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

225. మీరు అనాలోచితంగా చేసే ప్రమాణాలను గురించి అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పట్టు కోడు. కాని మీరు హృదయపూర్వకంగా చేసే ప్రమాణాలను గురించి ఆయన తప్ప కుండా మిమ్మల్ని పట్టుకుంటాడు. మరియు అల్లాహ్ కమాశీలుడు, సహనశీలుడు.¹⁷⁰

226. ఎవరైతే తమభార్యలతో (సంభోగించము, అని) ప్రమాణంచేస్తారో, వారికి నాలుగు నెలల వ్యవధి ఉంది.¹⁷¹ కాని వారు తమ దాంపత్య

వారు, ఏ విధంగానైతే పొలం నుండి ఫలం లభిస్తుందో అదేవిధంగా స్త్రీల నుండి సంతతి ఫలిస్తుంది. ఇక్కడ కూడా మీరు కొరిన పద్ధతిలో పంటపొలంలోకి మాత్రమే పొండి, కాని ఇతర చోట్ల నుండి పోకండి అంటే స్త్రీ మర్మాంగం నుండి సంభోగం చేయండి. ఇతర మార్గాల ద్వారా చేయకండి అని భావం. (ఇబ్నీ-కసీర్).

169) మీరు కోపంలో ఉన్నప్పుడు కూడా ఫలానా వ్యక్తికి ఉపకారం చేయనని అల్లాహ్ (సు.త.) పేరుతో ప్రమాణం చేయ కండి. దీని కఫార్ 5:89లో విశదీకరించ బడింది. చూ. స.బు. పు.8, 'హా.నం. 621.

170) 'హాలీమున్ (అల్-హాలీము-33) : *The All-Clement, శాంతిస్వభావుడు*. ఓర్పుగలవాడు, సామ్యుడు, విశాల హృదయుడు శిక్షించటంలో తొందరపడనివాడు. **అర్-రషీదు (98): *The Director to the Right Path, సన్మార్గగామిని***. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు. చూడండి, 11:87.

171) ఈలా: అంటే శపథం. ఏ వ్యక్తి అయినా తన భార్యతో ఇన్ని నెలలు కలువనని శపథం చేసే ఆ గడువు పూర్తి కాకముందే ఆమెతో కలిస్తే కఫార్

జీవితాన్ని మళ్ళీ ప్రారంభిస్తే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

227. కాని వారు విడాకులకే నిర్ణయించు కుంటే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినే వాడు, సర్వజ్ఞుడు.¹⁷²

228. మరియు విడాకులివ్వబడిన స్త్రీలు మూడు ఋతువుల వరకు (మరొకనితో పెండ్లి చేసుకోకుండా) వేచి ఉండాలి.¹⁷³ మరియు వారు అల్లాహ్ యందు మరియు అంతిమ దినము నందు విశ్వాసమున్నవారే అయితే, అల్లాహ్ వారి గర్భాలలో సృష్టించిన దానిని దాదటం వారికి ధర్మసమ్మతం కాదు.¹⁷⁴ మరియు వారి భర్తలు దాంపత్య సంబంధం లను సరిదిద్దు కోవటానికి సిద్ధంగా ఉంటే! ఈ నిరీక్షణ కాలంలో వారిని తమ భార్యలుగా తిరిగి స్వీకరించే హక్కు వారికి ఉంది. మరియు వారికి (స్త్రీలకు) వారి(భర్తల)పై ధర్మసమ్మతమైన హక్కు లున్నాయి, ఏ విధంగానైతే వారికి (భర్తలకు)

చేయాలి. ఒకవేళ ఆ గడువు 4 నెలల కంటే ఎక్కువ ఉంటే - అతడు ఆమెను 4 నెలల కంటే ఎక్కువ కాలం వ్రేలాడ నివ్వలేదు కావున - నాలుగు నెలల తరువాత ఆమెతో ఆదరంగా దాంపత్య జీవితం సాగించాలి. లేదా ఆదరంగా సాగనంపాలి. (ఇబ్నీ-కసీర్).

172) నాలుగు నెలల గడువు తరువాత పై విషయంలో విడాకులు దానంతట అవే పూర్తికావు. ఆ వ్యక్తి ఆమెను స్వీకరించాలి, లేదా విడాకులివ్వాలి. లేనిచో న్యాయస్థానం వారికి విడాకులైనా ఇప్పించాలి, లేదా వారిరువురిని కలపాలి (ఇబ్నీ-కసీర్).

173) ఈ శాసనం గర్భవతి అయిన స్త్రీకి వర్తించదు. వారి వేచియుండే సమయం ('ఇద్దతీ) కాన్పు వరకు ఉంటుంది. మరియు నికాహ్ తరువాత సంభోగం కాని స్త్రీకి కూడా వర్తించదు. ఆమెకు 'ఇద్దతీ గడువు ఉండదు. మరియు ఋతుస్రావం ప్రారంభం కాని స్త్రీ మరియు ఋతుస్రావం ఆగిన స్త్రీకి కూడా వర్తించదు. వారి గడువు మూడు మాసాలు, (ఇబ్నీ-కసీర్). చూడండి, 65:1-7. ఇతర స్త్రీలు భర్త మరణించిన తరువాత నాలుగు మాసాల పదిరోజులు వేచి ఉండాలి (2:234).

174) ఇక్కడ గర్భం మరియు ఋతుస్రావం రెండింటిని కూడా దాదవద్దని అర్థం.

వారిపై ఉన్నాయో. కాని పురుషులకు స్త్రీలపై (కర్తవ్య) ఆధిక్యత ఉంది.¹⁷⁵ మరియు అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

229. విడాకులు రెండు సార్లే! ఆ తర్వాత (భార్యను) సహృదయంతో తమ వద్ద ఉండ నివ్వాలి, లేదా ఆమెను మంచితనంతో సాగ నంపాలి.¹⁷⁶ మరియు సాగనంపటప్పుడు మీరు వారికిచ్చిన వాటి నుండి ఏమైనా తిరిగి తీసు కోవడం ధర్మసమ్మతం కాదు. అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండలేము అనే భయం ఆ ఇద్దరికీ ఉంటే తప్ప! కాని అల్లాహ్ విధించిన హద్దులకు కట్టుబడి ఉండ లేమనే భయం ఆ దంపతులకు ఉంటే స్త్రీ పరిహారమిచ్చి (విడాకులు / ఖులా' తీసు కుంటే) అందులో వారికి ఎలాంటి దోషం లేదు.¹⁷⁷ ఇవి అల్లాహ్ విధించిన హద్దులు, కావున వీటిని అతిక్రమించ కండి. మరియు ఎవరైతే అల్లాహ్ విధించిన హద్దులను అతిక్రమిస్తారో, అలాంటి వారే దుర్మార్గులు.¹⁷⁸

175) మగ వారికి ఉన్న ఆధిక్యత, వారి శారీరక బలం, వారికున్న జిహాద్ అనుమతి, వారసత్వంలో ఆధిక్యత మరియు భార్య పిల్లలను మరియు కుటుంబం వారిని పోషించే బాధ్యత మొదలైనవి.

176) భర్త తన భార్యను 'ఇద్దత గడువు లోపల కేవలం రెండుసార్లు మాత్రమే తిరిగి స్వీకరించ వచ్చు. అంటే మొదటిసారి ఇచ్చిన విడాకుల తరువాత మరియు రెండవసారి ఇచ్చిన విడాకుల తరువాత. మూడవసారి విడాకు లిచ్చిన తరువాత 'ఇద్దత గడువు లోపల భార్యను తిరిగి స్వీకరించే అనుమతి లేదు.

'అల్లాఖు మద్రతాన్' దీని అర్థం ఏమిటంటే ఒకేసారి మూడు విడాకులు పూర్తి కావు. అంటే: ఒకే సమయంలో 'తలాఖ్ అని ఎన్నిసార్లు పలికినా అది ఒకే 'తలాఖ్ గా పరిగణించబడాలి.

177) స్త్రీ విడాకులు కోరితే, సమంజసమైన కారణం చూపి, పరిహారమిచ్చి లేక మస్తా వాససు ఇచ్చి, ఖుల'అ తీసుకోవచ్చు. న్యాయస్థానం ఈ విషయంలో ఆమెకు తోడ్పడుతుంది. పురుషుడు అంగీకరించని పక్షంలో న్యాయాధికారి స్త్రీ చూపిన కారణాలతో ఏకీభవిస్తే, వారి వివాహ బంధాన్ని రద్దుచేయవచ్చు (అబూ-దావూద్, తిర్మిడీ, నసాయి' ఫక్ఖ్ అల్-ఖదీర్).

178) 'స. బు'ఖారీ, పుస్తకం-7, 'హదీస్' నం.197.

230. ఒకవేళ అతడు (మూడవ సారి) విడాకులిస్తే, ఆ తర్వాత ఆ స్త్రీ అతనికి ధర్మ సమ్మతం కాదు, ఆమె వివాహం వేరే పురుషునితో జరిగితే తప్ప! ఒకవేళ అతడు (రెండవ భర్త) ఆమెకు విడాకులిస్తే! అప్పుడు ఉభయులూ (మొదటి భర్త, ఈ స్త్రీ) తాము అల్లాహ్ హద్దులకు లోబడి ఉండగలమని భావిస్తే వారు పునర్వివాహం చేసుకోవటంలో దోషం లేదు. మరియు ఇవి అల్లాహ్ నియమించిన హద్దులు. వీటిని ఆయన గ్రహించే వారికి స్పష్టపరుస్తున్నాడు.

231. మరియు మీరు స్త్రీలకు విడాకు లిచ్చినప్పుడు, వారికొరకు నిర్ణయించబడిన గడువు ('ఇద్దతీ) సమీపిస్తే వారిని సహృదయంతో మీ వద్ద ఉంచుకోండి, లేదా సహృదయంతో విడిచిపెట్టండి. కేవలం వారికి బాధ కలిగించే మరియు పీడించే ఉద్దేశ్యంతో వారిని ఉంచుకోకండి. మరియు ఆ విధంగా చేసేవాడు వాస్తవానికి తనకు తానే అన్యాయం చేసు కున్నట్లు. మరియు అల్లాహ్ ఆదేశాలను (ఆయాతీలను) పరిహాసంగా తీసుకోకండి. మరియు అల్లాహ్ మీకు చేసిన అనుగ్రహాన్ని మరియు మీపై అవతరించజేసిన గ్రంథాన్ని మరియు వివేకాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోండి. ఆయన (అల్లాహ్) మీకు ఈ విధంగా బోధిస్తున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు ప్రతి విషయం గురించి బాగా తెలుసని తెలుసుకోండి.

232. మరియు మీరు మీ స్త్రీలకు (మొదటి సారి లేక రెండవసారి) విడాకులిస్తే, వారు తమ నిరీక్షణా వ్యవధిని ('ఇద్దతీను) పూర్తి చేసిన తరువాత, తమ (మొదటి) భర్తలను ధర్మ సమ్మతంగా పరస్పర అంగీకారంతో వివాహం చేసుకోదలిస్తే, మీరు వారిని ఆటంకపరచకండి. మీలో ఎవరికి అల్లాహ్ యందు మరియు అంతిమ దినము నందు విశ్వాసముందో, వారికి ఈ బోధన చేయబడు తోంది. ఇది మీకు నిష్కళంకమైనది మరియు నిర్మలమైనది. మరియు అల్లాహ్ కు అంతా తెలుసు, కాని మీకు ఏమీ తెలియదు. (3/4)

233. (విడాకుల తరువాత) పూర్తి రెండు సంవత్సరాల పాలగడువు పూర్తి చేయవలె నని

(తల్లిదండ్రులు) కోరినట్లయితే, తల్లులు తమ పిల్లలకు పాలివ్వాలి. బిడ్డ తండ్రిపై, వారికి తగు రీతిగా భోజనం మరియు వస్త్రాలిచ్చి పోషించ వలసిన బాధ్యత ఉంటుంది. శక్తికే మించిన భారం ఏ వ్యక్తిపై కూడా మోపబడదు. తల్లి తన బిడ్డ వలన కష్టాలకు గురి కాకూడదు. మరియు తండ్రి కూడా తన బిడ్డ వలన (కష్టాలకు గురి కాకూడదు). మరియు (పాలిచ్చే తల్లిని పోషించే బాధ్యత తండ్రిపై ఉన్నట్లు తండ్రి చనిపోతే) అతని వారసులపై కూడా ఉంటుంది. మరియు (తల్లి-దండ్రులు) ఇరువురు సంప్రదించుకొని పరస్పర అంగీకారంతో (రెండు సంవత్సరాలు పూర్తికాక ముందే) బిడ్డచేత పాలు విడిపిస్తే, వారిరువురికి ఎలాంటి దోషంలేదు. మరియు మీరు మీ బిడ్డలకు వేరే స్త్రీ ద్వారా పాలు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయదలిస్తే, మీపై ఎలాంటి దోషంలేదు. కానీ మీరు ఆమెకు (తల్లికి) ఇవ్వవలసింది ధర్మసమ్మతంగా చెల్లించాలి. అల్లాహ్ యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు మీరు చేసేదంతా నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ చూస్తున్నాడని తెలుసుకోండి.

234. మరియు మీలో ఎవరైనా మరణించి, భార్యను వదలిపోయినట్లైతే (అలాంటి విధవలు) నాలుగు నెలల పదే రోజులు (రెండవ పెండ్లి చేసుకోకుండా) వేచి ఉండాలి.¹⁷⁹ వారి గడువు పూర్తి అయిన తరువాత వారు తమకు ఉచితమైనది, ధర్మసమ్మతంగా చేసుకుంటే మీపై దోషంలేదు. మరియు మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ బాగా ఎరుగును.

235. మరియు మీరు (వితంతువు లేక మూడు విడాకులు పొందిన స్త్రీలతో) వివాహం చేసుకోవాలనే సంకల్పాన్ని (వారి నిరీక్షణా కాలంలో) పరోక్షంగా తెలిపినా లేక దానిని మీ మనస్సులలో గోప్యంగా ఉంచినా మీపై దోషం లేదు. మీరు వారితో (వివాహమాడటం గురించి)

179) ఈ 'ఇద్దతే గడువు ప్రతి స్త్రీకి వర్తిస్తుంది. సంభోగం కాని స్త్రీ అయినా లేక ముసలిది అయినా సరే! కాని గర్భవతి అయిన స్త్రీ మాత్రం కాన్పు వరకు వేచి ఉండాలి, (65:4). ఈ గడువు కాలంలో వారు తమ మృత భర్త ఇంటిలోనే ఉండాలి. (ఇబ్నీ-కసీర్).

ఆలోచిస్తున్నారని అల్లాహ్ కు తెలుసు, కానీ వారితో రహస్యంగా ఎలాంటి బహుదం చేసుకోకండి. అయితే మీరేదైనా మాట్లాడ దలచుకుంటే, ధర్మసమ్మతమైనరీతిలో మాట్లాడుకోండి. మరియు నిరీక్షణావ్యవధి పూర్తయ్యేంత వరకు వివాహం చేసుకోకండి. నిశ్చయంగా మీ మనస్సులలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్ కు తెలుసని తెలుసుకొని, ఆయనకు భయపడండి. మరియు నిశ్చయంగా అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, సహన శీలుడు (శాంత స్వభావుడు) అని తెలుసుకోండి.

236. మీరు మీ స్త్రీలను ముట్టుకోక ముందే, లేక వారి మస్తా నిర్ణయం కాక పూర్వమే, వారికి విడాకులిస్తే, అది పాపం కాదు. మరియు వారికి కొంత పారితోషికంగా తప్పకుండా ఇవ్వండి. మరియు ధనవంతుడు తన శక్తిమేరకు, పెద వాడు తన స్త్రీని బట్టి ధర్మసమ్మతమైన విధంగా పారితోషికం ఇవ్వాలి. ఇది సజ్జనులైన వారి విద్యుక్త ధర్మం.

237. మరియు మీరు తాకక పూర్వమే మీ స్త్రీలకు విడాకులిస్తే మరియు వాస్తవానికి అప్పటికే వారి కన్యాశుల్కం (మస్తా) నిర్ణయించ బడి ఉంటే, సగం మస్తా చెల్లించండి, కానీ స్త్రీ క్షమించి విడిచిపెట్టే, లేదా వివాహ సంబంధ అధికారం ఎవనిచేతిలో ఉందో అతడు (భర్త) గానీ క్షమించి విడిచిపెట్టగోరితే తప్ప!¹⁸⁰ మరియు క్షమించటమే దైవభీతికి సన్నిహిత మైనది. మరియు మీరు పరస్పర వ్యవహారాలలో ఔదార్యమాపటం మరచి పోవద్దు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మీరు చేసేదంతా చూస్తున్నాడు.

238. మీరు మీ నమాజ్ లను కాపాడు కోండి మరియు (ముఖ్యంగా) మధ్య నమాజ్ ను¹⁸¹

180) అంటే భర్త, ఎందుకంటే వివాహ బంధాన్ని త్రొవటం అతని అధికారంలో ఉంది. కావున అతడు స్త్రీకి మస్తా చెల్లించి ఉంటే, ఆమెను తాకక పూర్వమే విడాకులిస్తే అందులో నుండి ధర్మసమ్మతంగా సగం తీసుకో వచ్చు, లేదా పూర్తిగా విడిచిపెట్ట వచ్చు.

181) అంటే 'అస్తినమాజ్, దైవప్రవక్త ('స'అస) కందక యుద్ధ దినమున 'అస్తిన నమాజ్ ను మధ్య నమాజ్ గా పర్కొన్నారు. 'స. బుఖారీ, షు.1, 'హదీస్' నం. 527, 528.

మరియు అల్లాహ్ సన్ని దానలో వినయ విధేయతలతో నిలబడండి.

239. మీరు ప్రమాదస్థితిలో ఉన్నప్పుడు నడుస్తూ గానీ, స్వారీచేస్తూ గానీ, నమా'జ్ చేయవచ్చు.¹⁸² కాని మీకు శాంతి-భద్రతలు లభించినప్పుడు, ఆయన మీకు నేర్పినట్లు అల్లాహ్ ను స్మరించండి. ఎందుకంటే ఈ పద్ధతి ఇంతకు పూర్వం మీకు తెలియదు.

240. మరియు మీలో మరణించిన వారు భార్యలను వదలి పోతే, వారు తమ భార్యలకు ఒక సంవత్సరపు భరణపు ఖర్చులు ఇవ్వాలనీ, వారిని ఇంటినుండి వెడలగొట్టవద్దనీ వీలునామా వ్రాయాలి.¹⁸³ కానీ వారు తమంతట తామే వెళ్ళిపోయి, తమ విషయంలో ధర్మ సమ్మతంగా ఏమి చేసినా మీపై పాపంలేదు. మరియు అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

241. మరియు విడాకులివ్వబడిన స్త్రీలకు ధర్మప్రకారంగా భరణపు ఖర్చులు ఇవ్వాలి. ఇది దైవబీతి గలవారి విధి.

242. ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన ఆజ్ఞలను (ఆయత్లను) మీకు స్పష్టంగా తెలుపుతున్నాడు. బహుశా మీరు అర్థం చేసుకుంటారని. (7/8)

243. ఏమీ? మృత్యుభయంతో, వేల సంఖ్యలో ప్రజలు తమ ఇంట్లను వదలి పోయింది నీకు తెలియదా? అప్పుడు అల్లాహ్ వారితో: "మరణించండి!" అని అన్నాడు కాని, తరువాత వారిని బ్రతికించాడు.¹⁸⁴ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్

182) చూడండి, 'స. బుఖారీ, పుస్తకం-5, 'హదీస్' నం. 451. అంటే శత్రుభయం ఉంటే.

183) భర్త మరణిస్తే 'ఇద్దతీ గడువు 4 నెలల 10 రోజులు. చూడండి. 4:12వ ఆయత్లో భర్త ఆస్తిలో భార్యకు విధిగా భాగం నిర్ణయించబడి ఉంది. కాబట్టి వీలునామా వ్రాసే అవసరం లేదు.

184) ఇది ఒక ప్రాచీన సమాజపు కథ, దీనిని గురించి ఏ 'హదీస్' లేదు. కొందరు దీనిని ఇస్రా'యీల్ సంతతి వారిలోని ఒక ప్రవక్త కాలపు కథ, కావచ్చని అంటారు. బహుశా, హిజ్కీల్ (అ.స.) కాలపు విషయమై ఉండవచ్చు.

మానవుల పట్ల అత్యంత అనుగ్రహం గలవాడు, కాని చాలా మంది కృతజ్ఞతలు చూపరు.

244. మరియు మీరు అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం చేయండి మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు, అని తెలుసుకోండి.

245. అల్లాహ్ కు మంచి రుణం ఇచ్చే వాడు, మీలో ఎవడు?¹⁸⁵ ఎందుకంటే ఆయన దానిని ఎన్నో రెట్లు అధికం చేసి తిరిగి ఇస్తాడు. అల్లాహ్ మాత్రమే (సంపదలను) తగ్గించే వాడూ మరియు హెచ్చించేవాడూ మరియు మీరంతా ఆయన వైపునకే మరలి పోవలసి ఉంది.

246. ఏమీ? మూసా (నిర్యాణం) తరువాత ఇస్రా'యీలు సంతతి నాయకులు, తమ ఒక ప్రవక్తతో: "నీవు మా కొరకు ఒక రాజును నియమించు, మేము అల్లాహ్ మార్గంలో యుద్ధం (జిహాద్) చేస్తాము." అని పలికిన సంగతి నీకు తెలియదా?¹⁸⁶ దానికి అతను: "ఒకవేళ యుద్ధం చేయమని ఆదేశిస్తే, మీరు యుద్ధం చేయటానికి నిరాకరించరు కదా?" అని అన్నాడు. దానికి వారు: "మేము మరియు మా సంతానం, మా ఇంట్ల నుండి గెంటివేయ బడ్డాముకదా! అలాంటప్పుడు మేము అల్లాహ్ మార్గంలో ఎందుకు యుద్ధం చేయము?" అని జవాబిచ్చారు. కాని యుద్ధం చేయడని ఆజ్ఞాపించగానే, వారిలో కొందరు తప్ప, అందరూ వెన్ను చూపారు. మరియు అల్లాహ్ కు ఈ దుర్మార్గులను గురించి బాగా తెలుసు.

247. మరియు వారి ప్రవక్త (సామూయిల్) వారితో: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీ కొరకు

185) అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గంలో మరియు జిహాద్ కొరకు ధనాన్ని ఖర్చు చేయడం.

186) ఇక్కడ ప్రవక్త ఉండగా; బనీ-ఇస్రా'యీల్ వారు, తమ ప్రవక్త సామూయిల్ (అ.స.) తో: "మాకొక రాజును నియమించు." అని అడగటం, అల్లాహు త ఆలాకు అంగీకార మైనదే కాబట్టి ఖురఆన్ లో పేర్కొనబడింది. కాని అట్టిరాజు దైవబీతి గలవాడు, న్యాయ వంతుడు అయితే, అది ధర్మ సమ్మతమే కాక, వాందనీయం కూడాను. చూడండి, 5:20.

'తాలూత్ను(సౌల్ను)రాజుగా నియమించాడు." అని అన్నాడు. దానికి వారు అన్నారు: "మాపై రాజ్యంచేసే హక్కు అతనికి ఎలా సంక్రమిస్తుంది? వాస్తవానికి, రాజ్యం చేసే హక్కు, అతని కంటే ఎక్కువ, మాకే ఉంది. మరియు అతను అత్యధిక ధనసంపత్తులున్న వాడునూ కాదు." (దానికి వారి ప్రవక్త) అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీలో అతనిని ఎన్నుకొని అతనికి బుద్ధిబలాన్ని, శారీరక బలాన్ని సమృద్ధిగా ప్రసాదించాడు. మరియు అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి తన రాజ్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ సర్వవ్యాప్తి,¹⁸⁷ సర్వజ్ఞుడు."

248. మరియు వారితో వారి ప్రవక్త (సాముయేల్) ఇలా అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, అతని ఆధిపత్యానికి లక్షణం ఏమిటంటే, అతని ప్రభుత్వకాలంలో ఆ పెట్టె (తాబూత్) మీకు తిరిగి లభిస్తుంది. అందులో మీకు మీ ప్రభువు తరపు నుండి, మనశ్శాంతి లభిస్తుంది. మరియు అందులో మూసా సంతతి మరియు హారూన్ సంతతి వారు వదలి వెళ్ళిన పవిత్ర అవశేషాలు, దేవదూతల ద్వారా మీకు లభిస్తాయి. మీరు విశ్వసించిన వారే అయితే! నిశ్చయంగా, ఇందులో మీకు ఒక గొప్ప సూచన ఉంది."

249. ఆ పిదప 'తాలూత్ (సౌల్) తన సైన్యంతో బయలుదేరుతూ అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఒక నది¹⁸⁸ ద్వారా మిమ్మల్ని పరీక్షించ బోతున్నాడు. దాని నుండి నీరు త్రాగిన వాడు నా వాడు కాదు. మరియు నది నీటిని రుచిచూడని వాడు నిశ్చయంగా నావాడు, కాని చేతితో గుక్కెడు త్రాగితే ఫర్వాలేదు." అయితే వారిలో కొందరు తప్ప అందరూ దాని నుండి (కడుపునిండా నీరు) త్రాగారు. అతను మరియు అతని వెంట విశ్వాసులు ఆ నదిని దాటిన తరువాత వారన్నారు: "జాలూత్తో మరియు అతని సైన్యంతో ఏరాడే కత్తి ఈరోజు మాలో

187) చూడండి, 2:115, వ్యాఖ్యానం-73.

188) ఈ నది జోర్డన్ మరియు ఫలస్టీన్ల మధ్య ఉంది.

లేదు." (కానీ ఒక రోజున) అల్లాహ్ను కలవడం తప్పదని భావించిన వారన్నారు: "అల్లాహ్ అనుమతితో, ఒక చిన్న వర్గం ఒక పెద్ద వర్గాన్ని జయించటం ఎన్నోసార్లు జరిగింది. మరియు అల్లాహ్ స్థైర్యం గలవారితోనే ఉంటాడు."

250. జాలూత్ (గోలియత్) మరియు అతని సైన్యాన్ని ఎదుర్కోవటానికి బయలుదేరి, వారు: "ఓ మా ప్రభూ! మాకు (ధైర్య) స్థైర్యాలను ప్రసాదించు, మా పాదాలను స్థిరంగా నిలుపు. మరియు సత్యతీరస్కారులకు విరుద్ధంగా (పోరాడటానికి) మాకు సహాయపడు." అని ప్రార్థించారు.

251. ఆ తరువాత వారు, అల్లాహ్ అనుమతితో వారిని (సత్య తీరస్కారులను) ఓడించారు, మరియు దావూద్, జాలూతును సంహరించాడు.¹⁸⁹ మరియు అల్లాహ్ అతనికి (దావూద్కు) రాజ్యాధికారం మరియు జ్ఞానం ప్రసాదించి, తాను కోరిన విషయాలను అతనికి బోధించాడు. ఈ విధంగా అల్లాహ్ ప్రజలను, ఒకరి నుండి మరొకరిని కాపాడకుంటే, భూమిలో కల్లోలం వ్యాపించి ఉండేది, కానీ అల్లాహ్ సమస్త లోకాల మీద ఎంతో అనుగ్రహం గలవాడు.¹⁹⁰

252. ఇవన్నీ అల్లాహ్ సందేశాలు వాటిని మేము యథాతథంగా నీకు వినిపిస్తున్నాము. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) నిశ్చయంగా, నీవు (మా) సందేశహారులలో ఒకడవు.¹⁹¹

189) దావూద్ ('అ.స.) 'తాలూత్ సైన్యంలో ఒక సీపాయి. అతను జాలూత్ను సంహరించారు.

190) ఇందులో అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క ఒక సంప్రదాయం (సున్నత్) ఉన్నది. ఆయన మానవులలోని ఒక వర్గం ద్వారా, అధికారం మరియు దుర్మార్గం మీద ఉన్న, మరొక వర్గాన్ని అంతమొందిస్తాడు. చూడండి, 22:38-40.

191) చూడండి, 'స. బుఖారీ, పుస్తకం-1, 'హదీస్' నం. 331; 'స. బు. పు.4, 'హదీస్' నం. 735.